ایران توشه

- دانلود نمونه سوالات امتحانی
- دانلود گام به گام
- دانلود آزمون گاج و حلم چی و سنجش
- دانلود فیلم و مقاله آنلیزشی
- کنکور و مشاوره

IranTooshe.Ir

@irantooshe

IranTooshe

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲۶ دی ۱۳۹۹

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ – بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

	نام درس	نام طراحان
عمومی	فارسی	محسن اصغری، احسان برزگر، ابراهیم رضایی‌مقدم، مهدی رمضانی، هامون سبطی، عرفان شفاعتی، مریم شمیرانی، کاظم کاظمی، سعید گنج‌بخش‌زمانی، الهام محمدی، جمشید مقصودی، مرتضی منشاری، نرگس موسوی، حسن وسکری، سیدمحمد هاشمی
	عربی زبان قرآن	نوید امساکی، محمد جهان‌بین، امیر رضائی‌رنجبر، مجید فاتحی، مرتضی کاظم‌شیرودی، محمدعلی کاظمی‌نصرآبادی، کاظم غلامی، سیدمحمدعلی مرتضوی، الهه مسیح‌خواه
	دین و زندگی	محمد آقاصالح، محبوبه ابتسام، ابوالفضل احدزاده، امین اسدیان‌پور، محسن بیاتی، علیرضا ذوالفقاری‌زحل، محمد رضایی‌بقا، محمدعلی عبادتی، محمدرضا فرهنگیان، مرتضی محسنی‌کبیر، فیروز نژادنجف، سیداحسان هندی
	زبان انگلیسی	سعید آقچه‌لو، ناصر ابوالحسنی، میرحسین زاهدی، سپیده عرب، حمید مهدیان‌راد، نیلوفر کشتیاری

	نام درس	نام طراحان
اختصاصی	ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، کورش داودی، حمیدرضا سجودی، نسترن صمدی، علیرضا عبدی، حامد نصیری
	علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، وحید رضازاده، سمیه قان‌بیلی، عارفه‌سادات طباطبایی‌نژاد، حمید محدثی، اعظم نوری‌نیا
	علوم و فنون ادبی – سؤال‌های آشنا	منتخب از سؤال‌های کتاب آبی پیمانه‌ای علوم و فنون ادبی جامع کنکور انسانی (دهم، یازدهم و دوازدهم)
	عربی زبان قرآن	نوید امساکی، ولی برجی، عمار تاج‌بخش، محمد داورپناهی، محمدرضا سوری، سیدمحمدعلی مرتضوی
	عربی زبان قرآن – سؤال‌های آشنا	منتخب از سؤال‌های کتاب آبی پیمانه‌ای عربی جامع کنکور انسانی (دهم، یازدهم و دوازدهم)
	تاریخ	میلاد باغ شیخی، علی‌محمد کریمی، ملیحه گرجی، میلاد هوشیار
	جغرافیا	علیرضا رضایی، فاطمه سخایی
	جامعه‌شناسی	آزیتا بیدقی، مبیناسادات تاجیک، محمدابراهیم سلیمانی
	فلسفه	مجید پیرحسینلو، نیما جواهری، فرهاد قاسمی‌نژاد، کیمیا طهماسبی
	فلسفه – سؤال‌های آشنا	منتخب از سؤال‌های کتاب آبی پیمانه‌ای منطق و فلسفه جامع کنکور انسانی (دهم، یازدهم و دوازدهم)

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار
فارسی	الهام محمدی	الهام محمدی	محسن اصغری، مریم شمیرانی، مرتضی منشاری، حسن وسکری
عربی زبان قرآن	نوید امساکی	نوید امساکی	درویشعلی ابراهیمی، سیدمحمدعلی مرتضوی، اسماعیل علی‌پور
دین و زندگی	امین اسدیان‌پور، سیداحسان هندی	محمد رضایی‌بقا	سکینه گلشنی، محمدابراهیم مازنی
معارف اقلیت	دبورا حاتانیان	دبورا حاتانیان	ــــــــ
زبان انگلیسی	سپیده عرب	سپیده عرب	سعید آقچه‌لو، رحمت‌اله استیری، محدثه مرآتی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملارمضانی، علی ارجمند
علوم و فنون ادبی	حمید محدثی، فرهاد علی‌نژاد	حمید محدثی، فرهاد علی‌نژاد	مرتضی منشاری، سیدعلیرضا احمدی
عربی زبان قرآن	سیدمحمدعلی مرتضوی	سیدمحمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی
تاریخ	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	پریسا ایزدی، زهرا دامیار
جغرافیا	محمدعلی خطیبی بایگی	محمدعلی خطیبی بایگی	مریم بوستان، زهرا دامیار
جامعه‌شناسی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	محمدابراهیم مازنی
فلسفه	نیما جواهری	نیما جواهری	مجید پیرحسینلو، فرهاد علی‌نژاد

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سیدمحمدعلی مرتضوی (اختصاصی)، الهام محمدی (عمومی)
مسئول دفترچه	زهرا دامیار (اختصاصی)، معصومه شاعری (عمومی)
گروه مستندسازی	مدیر: فاطمه رسولی‌نسب، مسئول دفترچه: زهره قموشی (اختصاصی)، لیلا ایزدی (عمومی)
حروف‌چین و صفحه‌آرا	لیلا عظیمی (اختصاصی)، زهرا تاجیک (عمومی)
ناظر چاپ	سوران نعیمی

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

فارسی ۳

۱- گزینهٔ «۱» *(الهام محمدی)*

معنای واژگانی که در «الف، ب» آمده‌اند، صحیح هستند.

ج) تزویر: نیرنگ، دورویی، ریاکاری

د) باسق: بلند، بالیده *(فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)*

۲- گزینهٔ «۲» *(جمشید مقصودی- کوهرشت)*

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: «کهر»: اسب یا استری که به رنگ سرخ تیره است.

گزینهٔ «۳»: «سریر»: تخت پادشاهی، اورنگ

گزینهٔ «۴»: «گرزه»: ویژگی نوعی مار بزرگ سمّی و خطرناک است.

(فارسی۳، لغت، واژه‌نامه)

۳- گزینهٔ «۲» *(مهدی رمضانی- تبریز)*

استبعاد: دور دانستن، بعید شمردن چیزی/ نفیر: فریاد و زاری به صدای بلند/ معجر: روسری، سرپوش/ مطاع: فرمانروا، اطاعت‌شده، کسی که دیگری فرمان او را می‌برد.

(فارسی۳، لغت، واژه‌نامه)

۴- گزینهٔ «۳» *(مرتضی منشاری- اردبیل)*

املای درست واژه «مباهات» است. *(فارسی۳، املا، صفحهٔ ۷۹)*

۵- گزینهٔ «۲» *(کاظم کاظمی)*

غلط‌های املایی و شکل درست آن‌ها:

الف) جان فضا ← جان‌فزا/ ج) خوار ← خار *(فارسی۳، املا، ترکیبی)*

۶- گزینهٔ «۳» *(الهام محمدی)*

املای صحیح کلمه «نواحی» است. *(فارسی۳، املا، صفحهٔ ۶۱)*

۷- گزینهٔ «۱» *(مرتضی منشاری- اردبیل)*

هر چهار اثر، درست بیان شده‌اند:

«فیه ما فیه» اثر مولوی/ «فی حقیقة العشق» اثر شهاب‌الدین سهروردی/ «قصهٔ شیرین فرهاد» اثر احمد عربلو/ «کویر» اثر علی شریعتی

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۲»: «تاریخ بیهق» در صفحهٔ ۷۰ کتاب درسی آمده است و اثر ابوالفضل بیهقی نیست، بلکه «تاریخ بیهقی» اثر ابوالفضل بیهقی است./ «گلستان» اثر سعدی است.

گزینهٔ «۳»: «کلیله و دمنه» ترجمهٔ نصرالله منشی است.

گزینهٔ «۴»: «تمهیدات» اثر عین‌القضات همدانی و «کلیله و دمنه» ترجمهٔ نصرالله منشی است. *(فارسی۳، تاریخ ادبیات، ترکیبی)*

۸- گزینهٔ «۲» *(احسان برزگر- رامسر)*

«بو شنیدن» حس‌آمیزی / ایهام ندارد. «بو» فقط به معنای «عطر و رایحه» به‌کار رفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: «برای خمیدگی ابروی یار علت شاعرانه و تخیلی بیان شده است: ابروهای تو هم عاشق چهرهٔ لطیف تو هستند به همین دلیل از دوسوی به سمت چهره‌ات میل کرده‌اند و خمیده گشته‌اند.» حسن تعلیل/ «پیوسته» ایهام تناسب دارد، زیرا در معنی «همیشه» به کار رفته است، اما در کنار «ابرو» از آن معنی «یک‌پارچه» و «به هم پیوسته» نیز به ذهن می‌آید.

گزینهٔ «۳»: «لب لعل» تشبیه/ «مست‌بودن چشم» و «آبروی آب زندگانی بردن» تشخیص

گزینهٔ «۴»: «دل آب شدن» کنایه از «ناشکیبا شدن»/ «دل سنگ» و «بنیاد صبر» استعاره *(فارسی۳، آرایه، ترکیبی)*

۹- گزینهٔ «۴» *(سیدمحمد هاشمی- مشهد)*

بیت «ب»: کنایه: «گردن نهادن» کنایه از «تسلیم شدن» / بیت «هـ»: حس‌آمیزی: «وعدهٔ خشک» / بیت «الف»: تلمیح: «الست» که اشاره به آیهٔ «الست بربکم» دارد. / بیت «ج»: مجاز: «جهان» مجاز از «مردم جهان»/ بیت «د»: استعاره: «شخصیت‌بخشی به باد صبا» *(فارسی۳، آرایه، ترکیبی)*

۱۰- گزینهٔ «۴» *(هامون سبطی)*

«قلب» در این بیت با دو معنا پذیرفتنی است:

۱- دل ۲- تقلبی، اگر معنای اول را در نظر بگیریم، «نقد قلب» ترکیب اضافی است (اضافهٔ تشبیهی است) و اگر معنای دوم را در نظر بگیریم، «نقد قلب» (پول تقلبی) ترکیب وصفی است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: «طوبی نسیه»، «زاهد خودبین»، «سایهٔ رفعت» و «سرو روان» ترکیب‌های اسمی (گروه‌های اسمی) این بیت هستند که در هیچ‌یک ایهام پدید نیامده است.

گزینهٔ «۲»: «هوای باغ»، «ایام گل» و «هوای یار» ترکیب‌های این بیت هستند که می‌توان «هوا» را در «هوای باغ» دارای ایهام دانست، اما در هر دو معنا (آب و هوا، خیال و آرزو) ترکیب «هوای باغ» اضافی است.

گزینهٔ «۳»: «تنگ شکر» (بار شکر) و «درج گوهر» ترکیب‌های این بیت هستند که هر دو اضافی هستند و ایهامی در میان نیست.

(فارسی۳،آرایه و دستور، ترکیبی)

۱۱- گزینهٔ «۳» *(هامون سبطی)*

روشن است که منظور از «سروِ بلند ایستاده در کنار جوی» خود درخت سرو در معنای حقیقی آن است که با یار بالابلند در مصراع دوم مقایسه شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: مصراع نخست را می‌شود به دو شکل خواند، که در هر دو حالت، «دیدن» نهاد جمله است.

۱-برای تو دیدن جمال طلعت خویش (نهاد) در آینه، بیان می‌کند که برای ناشکیبا (عاشقت) چه بوده است (چه رخ داده است.)

۲-برای تو دیدن در آینه (نهاد) [کافی است] جمالِ طلعت، خویش (خود) بیان می‌کند که برای ناشکیبا چه بوده است.

گزینهٔ «۲»: مشخص است که «را» در هر دو مصراع بیت نخست، حرف اضافه است.

گزینهٔ «۴»: «سرو بالا» کسی که بالایش (قدش) مانند سرو است.

(فارسی۳، آرایه و دستور، ترکیبی)

۱۲- گزینهٔ «۱» *(محسن اصغری)*

ترکیب‌های وصفی: آن شب، این دریا، دریای سبز، دریای معلق، مرغان الماس‌پر، ستارگان زیبا، ستارگان خاموش، آن شب، تلألو پرشکوه، قندیل زیبا (۱۰مورد)

ترکیب‌های اضافی: روی بام، بام خانه، نظارهٔ آسمان، تلألؤاش، قندیل پروین (۵ مورد)

(فارسی۳، دستور، صفحهٔ ۳۶)

۱۳- گزینهٔ «۱» *(سعید گنج‌بخش زمانی)*

دل	دهات	نسبتاً	دورافتادهٔ	ایران
هسته	مضاف‌الیه	قید صفت	صفت مضاف‌الیه	مضاف‌الیه مضاف‌الیه

سایر ترکیب‌ها: «این معلم شریف»: این (صفت)، معلم (هسته)، شریف (صفت)/ «معلم باسواد»: معلم (هسته)، باسواد (صفت)/ «سر قبر ویکتورهوگو»: سر (هسته)، قبر (مضاف‌الیه)، ویکتورهوگو (مضاف‌الیه مضاف‌الیه)/ «قدرت قلم این نویسنده»: قدرت (هسته)، قلم (مضاف‌الیه)، این (صفت مضاف‌الیه)، نویسنده (مضاف‌الیه مضاف‌الیه)/ «فرهنگ فرانسوی»: فرهنگ (هسته)، فرانسوی (صفت)

(فارسی۳، دستور، ترکیبی)

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۱۴- گزینهٔ «۴» *(محسن وسکری- ساری)*

مرتب‌شدهٔ جمله: مسجد (نهاد) از گرد و خاک پاکیزه باشد، بهتر است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: «ماتم» مضاف‌الیه است.

گزینهٔ «۲»: «خانه» مفعول است.

گزینهٔ «۳»: ترکیب «درِ آرزو» یک ترکیب اضافی است و «آرزو» مضاف‌الیه است.

(فارسی ۳، دستور، ترکیبی)

۱۵- گزینهٔ «۲» *(ابراهیم رضایی‌مقدم- لاهیجان)*

بررسی جملات بیت دوم:

قدر مجموعهٔ گل مرغ سحر داند و بس / که نه هرکاو ورقی خواند معانی دانست

مفعول نهاد نهاد مفعول مفعول

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»:

پرتو خورشید را آیینه رسوا می‌کند / چون نهان از دیده‌ها سازد دل روشن تو را؟

مفعول مسند مسند مفعول

گزینهٔ «۳»:

... گهم درویش خود خواندی و گاهم محتشم کردی (نهاد در این جمله محذوف است.)

مفعول مسند مفعول مسند

گزینهٔ «۴»:

مرسل حق کرد نامش بوتراب / حق «یدالله» خواند [او را] در ام‌الکتاب

نهاد مفعول مسند نهاد مسند

(فارسی ۳، دستور، صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

۱۶- گزینهٔ «۴» *(محسن اصغری)*

حذف فعل در تمامی ابیات به قرینهٔ معنوی است:

الف) دلم به انتظار عیادت خوش [است] ← اسنادی

ب) شکر [می‌کنم= به جا می‌آورم] ← غیراسنادی

ج) دریا و کوه در ره [هستند] و من خسته و ضعیف [هستم] ← اسنادی

د) فقیر و خسته به درگاهت آمدم رحمی [کن] ← غیراسنادی

(فارسی ۳، دستور، صفحهٔ ۱۵)

۱۷- گزینهٔ «۲» *(مریم شمیرانی)*

در گزینهٔ «۲» شاعر معتقد است هر زبان مشغول ستایش خداوند است، اما پیام مشترک گزینه‌های دیگر ناتوانی از درک و شناخت خداوند است.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحهٔ ۱۰)

۱۸- گزینهٔ «۱» *(هامون سبطی)*

معنا و مفهوم بیت گزینهٔ «۱»: اگر در شیوهٔ دلبری، تو از جور و جفا دست بکشی، پند زاهد هم در من اثر می‌کند و عشق روی تو را از یاد خواهم برد: من در عشق تو ثابت‌قدم هستم و تو در جور و جفا کردن به من (وفاداری عاشق و جفاکاری معشوق)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۲»: یادآور این بیت حافظ است:

«در بیابان گر به شوق کعبه خواهی زد قدم / سرزنش‌ها گر کند خار مغیلان غم مخور»

گزینهٔ «۳»: مصراع دوم عاشقی را تصور می‌کند که از غم بی‌توجهی یار، سر به دیوار خانهٔ او می‌کوبد که یادآور این بیت مولوی است:

«نی حدیث راه پر خون می‌کند / قصه‌های عشق مجنون می‌کند»

گزینهٔ «۴»: پیوستن قطره به دریا از صورت‌های رایج خیال در شعر و ادبیات کلاسیک فارسی است. برای مفهوم «فناء فی الله» که در این بیت نیز به آن اشاره شده است:

در عشق کسی قدم نهد کش جان نیست / با جان بودن به عشق در، سامان نیست

(فارسی ۳، مفهوم، ترکیبی)

۱۹- گزینهٔ «۴» *(کاظم کاظمی)*

مفهوم بیت صورت سؤال: ضرورت هدایتگری پیر و مرشد طریقت یا لزوم پیروی سالک راه از راهبر و راهنما

مفهوم بیت گزینهٔ «۴»: ضرورت نداشتن پیروی از راهبر و راهنما

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌های «۱ و ۲»: ضرورت راهنمایی و ارشاد راهبر و مرشد راه

گزینهٔ «۳»: کارساز بودن تواضع و فروتنی

(فارسی ۳، مفهوم، صفحهٔ ۲۸)

۲۰- گزینهٔ «۴» *(نرگس موسوی- ساری)*

در گزینهٔ «۴»، شاعر از این‌که عمرش در غم هجران دوست سپری شده، افسوس می‌خورد. مفهوم سایرگزینه‌ها این است که عمر خوشی کوتاه است و باید فرصت را غنیمت شمرد.

(فارسی ۳، مفهوم، ترکیبی)

۲۱- گزینهٔ «۴» *(محسن وسکری- ساری)*

مفهوم هر دو بیت تأثیر نگذاشتن عالم مادی بر عارفان و وارستگان است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: هیچ چیز نمی‌تواند مرا از رفتن منصرف کند نه آب و نه آتش.

گزینهٔ «۲»: خاموشی موجب شد که جاودان گردم.

گزینهٔ «۳»: تا می‌توانی از خودت نام خیر به یادگار بگذار، زیرا تنها چیزی که از تو می‌ماند همین است.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحهٔ ۲۲)

۲۲- گزینهٔ «۳» *(عرفان شفاعتی- تبریز)*

گزینهٔ «۳»، می‌گوید: جوان نیاز به دعای خیر پیر دارد، همان‌طورکه بدون کمان کاری از تیر برنمی‌آید، ولی در گزینه‌های دیگر مفهوم اصلی این است که با همّت به هر کمال و قدرتی می‌توان رسید.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحهٔ ۲۸)

۲۳- گزینهٔ «۳» *(مریم شمیرانی)*

شاعر در بیت صورت سؤال معتقد است که با وجود حامی و پشتیبانی چون حضرت رسول (ص)، امّت او غمی از حوادث و ناملایمات ندارند و در گزینهٔ «۳»، نیز شاعر به حمایت محبوب دلخوش است و می‌گوید اگر حوادث، دنیا را زیر و زبر کند، من طاقی از ابروی تو دارم که به زیر آن پناه می‌برم.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: اگر مستی شراب، غم ما را از بین نبرد، عظمت حادثه ما را نابود می‌کند.

گزینهٔ «۲»: ای دل، از روزگار محنت بسیار دیدی، ولی روزی هم به درمان خواهی رسید.

گزینهٔ «۴»: هرچند عاشقان را بسیار آزرده است، ولی تا زمانی که هم‌نشین بیگانگان نشده است، اشکالی ندارد.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحهٔ ۱۷)

۲۴- گزینهٔ «۳» *(سعید گنج‌بخش زمانی)*

مفهوم مشترک: ارزشمندی عشق و بی‌ارزش بودن عمر عاشق در مقابل معشوق

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: بیت اول به مفهوم همگانی بودن و یکسان‌بودن همه در مقام عشق اشاره می‌کند و بیت دوم به فقر و تنگ‌دستی.

گزینهٔ «۲»: بیت اول به تقابل عقل و عشق اشاره می‌کند و بیت دوم به برتری عقل بر عشق تأکید دارد.

گزینهٔ «۴»: بیت اول به این مفهوم اشاره می‌کند که همه محرم اسرار عشق نیستند و بیت دوم به عیان شدن راز عشق و رسوایی دلالت می‌کند.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحهٔ ۵۰)

۲۵- گزینهٔ «۳» *(ابراهیم رضایی‌مقدم- لاهیجان)*

مفهوم بیت گزینهٔ «۳»، «پیری مرا به گوشهٔ عزلت راهنمایی کرد.»

مفهوم سایر گزینه‌ها: بیزاری از خلق

(فارسی ۳، مفهوم، صفحهٔ ۳۴)

عربی، زبان قرآن ۳

۲۶- گزینهٔ «۳» *(نوید امساکی)*

«لا تسبّوا»: دشنام ندهید (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «یَدعون»: می‌خوانند (رد گزینهٔ ۴) / «فیسبّوا الله»: که به خدا دشنام دهند (رد گزینه‌های ۱ و ۲) *(ترجمه)*

۲۷- گزینهٔ «۲» *(مجید فاتحی)*

«تُمنح»: داده می‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «یفید»: سود می‌رساند، سود برساند (رد گزینه ۱) / «مجالات حُدِّدت»: زمینه‌هایی که مشخص شده است (رد گزینه‌های ۱ و ۳).

(ترجمه)

۲۸- گزینهٔ «۲» *(الهه مسیح‌خواه)*

«ما کُنتِ تَزعَمین»: (ماضی استمراری) گمان نمی‌کردی (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «العالم الأکبر»: دنیای بزرگ‌تر (رد گزینه‌های ۱ و ۳). *(ترجمه)*

۲۹- گزینهٔ «۴» *(کاظم غلامی)*

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: باعث (اضافی است) / ساده شدن («تُسهّل» اولاً فعل مضارع است نه مصدر، ثانیاً از باب تفعیل است؛ یعنی باید به صورت متعدّی معنا شود: ساده می‌کنند) / دگرگونی («تطوّر» اولاً فعل است، ثانیاً معنای «بهینه می‌کنند، بهبود می‌بخشند» می‌دهد.) / مسیر («مجال» یعنی «زمینه»)

گزینهٔ «۲»: هستند («آلتی» چون همراه اسم معرفه آمده معنای «که» می‌دهد) / ساده‌تر (لفظ «تر» اضافی است) / اما (اضافی است) / ویران کردن («انهدام» از باب انفعال بوده و لازم است: «ویران شدن»)

گزینهٔ «۳»: گاهی (باید همراه فعل «تُستخدم» ترجمه شود) / از بین بردن (ترجمهٔ صحیحی برای «انهدام» نیست) / نبوده (در اینجا «نیست» صحیح است) / به‌کار گرفته شده‌اند («تستخدم» مضارع است.) *(ترجمه)*

۳۰- گزینهٔ «۲» *(مرتضی کاظم‌شیرودی)*

«یجب ألّا تهنوا» (در اصل «أن لا تهنوا» است): نباید سست شوید (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «تضعف إرادتکم»: اراده‌تان ضعیف شود (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «لا شیءَ ممکن بدون الإرادة»: هیچ چیزی بدون اراده ممکن نیست (رد گزینهٔ ۳)/ «و أنتم غافلون عنها»: (جملهٔ حالیه) در حالی‌که شما از آن غافلید. (رد گزینهٔ ۳)

(ترجمه)

۳۱- گزینهٔ «۴» *(سیدمحمدعلی مرتضوی)*

«هؤلاء رجال»: اینان مردانی هستند (رد گزینه‌های ۱ و ۳)/ «لعلّهم یغیّرون»: امید است تغییر دهند (داده) (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «طریقة حیاتهم»: روش زندگی خود / «یعودون إلی الله»: به سوی خدا بازگردند (رد گزینهٔ ۳) *(ترجمه)*

۳۲- گزینهٔ «۲» *(نوید امساکی)*

«لا مجال»: هیچ زمینه‌ای نیست (وجود ندارد) (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «لتقدّم»: برای پیشرفت (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «الشخص الّذی»: کسی که (شخصی که) (رد گزینهٔ ۴) / «قد أقبل»: روی آورده (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «خیبة الأمل»: ناامیدی / «لا یُرید»: نمی‌خواهد (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «أیّ تحوّل»: هیچ دگرگونی (رد گزینهٔ ۳).

(ترجمه)

۳۳- گزینهٔ «۲» *(محمد جهان‌بین- قائنات)*

تشریح گزینه‌های دیگر

در گزینهٔ «۱» واژهٔ «سُبات» به معنای: به خواب رفتن؛ و واژهٔ «زلل»: لغزش، به شکل جمع ترجمه شده است.

در گزینهٔ «۳» «مبشرین» حال است نه صفت: پیامبران را بشارت دهنده

در گزینهٔ «۴» واژهٔ «أحسن» فعل است نه اسم تفضیل: کارها را نیکو انجام دهد.

نکتهٔ درسی: «إنّما» همیشه آخرین کلمهٔ جملهٔ بعد از خودش را منحصر می‌کند که آخرین واژه در این جمله خبر (المؤمنون) است. *(ترجمه)*

۳۴- گزینهٔ «۳» *(الهه مسیح‌خواه)*

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: فعل ماضی بعد از «لیت» باید به صورت ماضی استمراری یا بعید ترجمه شود، نه مضارع التزامی.

گزینهٔ «۲»: «المباریات» مفرد ترجمه شده است.

گزینهٔ «۴»: «لا یُحَمِّلنا» صیغهٔ مضارع للغائب است ولی نهی ترجمه شده است.

(ترجمه)

۳۵- گزینهٔ «۲» *(کاظم غلامی)*

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: «التّین» (به معنای «انجیر» است نه «گِل») / «یختلط» («درآمیخته» اسم است نه فعل) / «و» (نیازی به حرف ربط نیست)

گزینهٔ «۳»: «التّین» (به معنای «انجیر» است نه «گِل») / «لا تزال» («از بین نرفته» فعل ماضی است نه مضارع)

گزینهٔ «۴»: «و» (نیازی به حرف ربط نیست) / «ما تزال» («از بین نرفته» فعل ماضی است نه مضارع) *(ترجمه)*

ترجمهٔ متن درک مطلب:

کوه‌ها نقش مهمّی در استحکام بخشیدن به زمین و استواری آن دارند همان‌طور که جایگاهی بلند در فرهنگ و آثار ادبی دارند، چرا که کوه همانگونه که هم‌چون میخی زمین را محکم می‌کند، نمادی برای استقامت و شکیبایی به‌شمار می‌رود و رسیدن به قلّهٔ آن علامتی برای موفقیّت در زمینه‌های مختلف است، و این چیزی است که برای تمثیل در (زمینهٔ) تلاش و ناامید نشدن و ضرورت رهبری و همکاری استفاده می‌شود. برخی از انواع کوه‌ها منفرد (تنها) هستند، در حالی که رشته‌ای از کوه‌های بلند متّصل وجود دارد. بلندترین کوه در جهان کوه اورست در رشته‌کوه هیمالایا است که اندکی از افراد نیرومند و ماهر در این زمینه، به آن صعود می‌کنند و آن ارتفاعش بیشتر از هشت هزار متر است. شکل کوه‌ها از وقایع طبیعی که در طول تاریخ زمین رخ داده است، تأثیر می‌پذیرد و بر هوای اطراف آن نیز تأثیر می‌گذارد.

۳۶- گزینهٔ «۲» *(امیر رضائی رنجبر)*

با توجه به مفهوم عبارت، «یصعد» با معنای مثبت نادرست است. (رد گزینهٔ ۳)

هم‌چنین «أنّ» در آغاز کلام و ابتدای جمله نمی‌آید. (رد گزینهٔ ۱).

از طرفی «قمّة» مفرد مؤنّث است، پس باید ضمیر مؤنّث «ها» به فعل متصل شود. (رد گزینه‌های ۱و۴) *(درک مطلب)*

۳۷- گزینهٔ «۴» *(امیر رضائی رنجبر)*

«گاهی سرمای هوا یا ریزش باران‌ها به دلیل وجود کوه‌هاست!» صحیح است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: «برخی از مردم مانند کوه‌ها هستند، آنان زمین را محکم می‌کنند!» (نادرست)

گزینهٔ «۲»: «دو نوع کوه وجود دارد و اورست از نوع منفرد (تنها) است!» (نادرست)

گزینهٔ «۳»: «برخی از کوه‌ها بسیار بلندند پس ما از آن‌ها همکاری در کارهایمان را یاد می‌گیریم!» (نادرست) *(درک مطلب)*

۳۸- گزینهٔ «۳» *(امیر رضائی رنجبر)*

در متن اشاره شده که کوه، نماد استقامت و صبر (الحِلم) است و جایگاهی رفیع دارد (الرّفعة)، اما گفته نشده که رهبری (القیادة) صفتی برای کوه است، بلکه در رسیدن به قلّهٔ کوه، مفاهیمی چون تلاش و ضرورت وجود رهبر و راهنما معنی می‌یابد. *(درک مطلب)*

۳۹- گزینهٔ «۴» *(امیر رضائی رنجبر)*

صورت سؤال عنوانی دورتر (أبعَد) را برای متن خواسته است؛ با توجه به متن، «تاریخ وقایع طبیعی در زمین» اگرچه در متن مورد اشاره قرار گرفته است، اما جزء مفاهیم و موضوعات اصلی متن نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: «کوه معلّمی ماهر است!»

گزینهٔ «۲»: «اهمیّت کوه‌ها در زمین ما!»

گزینهٔ «۳»: «اورست نزدیک‌ترین (نقطهٔ) زمین به آسمان!» *(درک مطلب)*

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۴۰- گزینهٔ «۱» *(امیر رضائی رنجبر)*

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۲»: «له حرفان أصليّان» نادرست است. فعل دارای سه حرف اصلی است: ح ک م

گزینهٔ «۳»: «من مصدر «تحَكُّم»» نادرست است. فعل از باب تفعیل و مصدر «تَحکیم» است.

گزینهٔ «۴»: «لیس فیه حرف زائد، فاعله «الأرض»» نادرست است. فعل از باب تفعیل و دارای یک حرف زائد است. هم‌چنین «الأرض» نقش مفعول (مفعول به) را دارد.

(تحلیل صرفی و محل اعرابی)

۴۱- گزینهٔ «۲» *(امیر رضائی رنجبر)*

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: «فیه حرف زائد» نادرست است. فعل مجرّد ثلاثی و بدون حرف زائد است.

گزینهٔ «۳»: «مصدره: تَصعید» نادرست است. فعل از باب تفعیل نیست، بلکه مجرّد ثلاثی و از مصدر «صُعود» است.

گزینهٔ «۴»: «فاعله «الأقویاء»» نادرست است. فاعل آن «قلیل» است. دقّت کنید «الأقویاء» مجرور به حرف جر است و نمی‌تواند فاعل باشد.

(تحلیل صرفی و محل اعرابی)

۴۲- گزینهٔ «۴» *(امیر رضائی رنجبر)*

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: «جمع تکسیر و مفرده: وَصل» نادرست است. «الوصول» اسمی مفرد است.

گزینهٔ «۲»: «جمع، فاعل» نادرست است. اسمی مفرد است و نقش مبتدا را دارد.

گزینهٔ «۳»: «خبره: للنّجاح» نادرست است. «الوصول» مبتدای جملهٔ اسمیه و «علامة» خبر آن است. *(تحلیل صرفی و محل اعرابی)*

۴۳- گزینهٔ «۱» *(محمد جهان‌بین- قائنات)*

شکل درست واژگان: «المُتَفَرِّجُونَ» [اسم فاعل از باب تفعّل و جمع مذکّر سالم]؛ «فَرِحینَ» [حال مفرد و جمع مذکّر سالم]

(ضبط حرکات)

۴۴- گزینهٔ «۴» *(مرتضی کاظم‌شیرودی)*

ترجمهٔ عبارت: مس عنصری فلزی است که گرما و برق را هدایت می‌کند، اما در الکترونیک استفاده نمی‌شود. این خطاست زیرا در الکترونیک استفاده می‌شود.

ترجمهٔ سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: پست‌تر: او کسی است که حقیرتر است و منزلتی ندارد، مترادف آن: حقیرتر

گزینهٔ «۲»: دشت: زمینی وسیع است، کِشت در آن انجام می‌شود و جمعش: دشت‌ها

گزینهٔ «۳»: گِل: خاکی که آمیخته به آب است و سرشت بشری از آن ساخته شده است.

(مفهوم)

۴۵- گزینهٔ «۴» *(مرتضی کاظم‌شیرودی)*

حرف مشبّه «لعلّ» برای رجا و امید، به معنای امید است، شاید؛ و مترادف آن عبارتند از: «قَد + مضارع: قد یَلزم»: شاید لازم باشد/ «عَسی، ربّما»: امید است، شاید، چه بسا. اما در گزینهٔ ۴ «لکنّ» برای کامل کردن پیام و رفع ابهام از جملهٔ ماقبل است و امیدواری در آن نیست. *(انواع جملات)*

۴۶- گزینهٔ «۲» *(نوید امساکی)*

«هادی» اسم نکرهٔ مفتوح و «لا» قبل از آن، «لا»ی نفی جنس است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: اسم پس از «لا» معرفه (معرفه به اضافه) است نه نکره (کلّها)

گزینهٔ «۳»: اسم پس از «لا» معرفه است نه نکره (الوحدة)

گزینهٔ «۴»: «لا» نافیه قبل از فعل «یعملن» و «یفید» آمده است.

(انواع جملات)

۴۷- گزینهٔ «۲» *(سیدمحمدعلی مرتضوی)*

در ابتدای عبارت و در آغاز کلام، «إنّ» صحیح است، نه «أنّ». (رد گزینهٔ ۴) بعد از «یا»، «لیتَ» به‌کار می‌رود. (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

(انواع جملات)

۴۸- گزینهٔ «۳» *(محمدعلی کاظمی نصرآبادی- کاشان)*

در این گزینه حال وجود ندارد. نقش «کلاماً» مفعول است و جملهٔ بعد از آن صفت است، نه حال.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: حال «و هو خاضع» از نوع جمله است.

گزینهٔ «۲»: حال «و نحن عالمون» از نوع جمله است.

گزینهٔ «۴»: حال «متوکّلین» از نوع مفرد است. *(حال)*

۴۹- گزینهٔ «۲» *(الهه مسیح‌خواه)*

این سؤال در واقع حال مفرد را خواسته است، چون حال اسم نکره‌ای است که حالت اسم معرفه‌ای را بیان می‌کند. «حزیناً» در گزینهٔ «۲» حال برای «المخترع» است و پاسخ سؤال می‌باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر

«خوفاً: در گزینهٔ «۱» معنای قید حالت ندارد، در گزینهٔ «۳» اسم نکرهٔ منصوبی وجود ندارد و فعل «یبتسمونَ»، «رؤساء» را توصیف می‌کند، در گزینهٔ «۴» «متکاسلاً» خبر کان است و حال نیست. *(حال)*

۵۰- گزینهٔ «۴» *(کاظم غلامی)*

باید جمله‌ای را پیدا کنیم که مورد تأکید قرار گرفته و در آن حال نیز وجود داشته باشد. در گزینهٔ «۴»، «إنّ» بر کل جمله تأکید داشته و «باحثینَ» نیز حال است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: در این گزینه «إنّ» جملهٔ «هذا الرّجل کان ذا وجهین» را مورد تأکید قرار داده ولی حال («خاسراً») در جملهٔ دیگری است که با «فَ» از جملهٔ قبلی جدا شده است.

گزینهٔ «۲»: «أنّ» برای ربط است نه تأکید.

گزینهٔ «۳»: «کأنّ» حرف «تشبیه و تخمین» است. ضمناً در این جمله حال وجود ندارد. *(حال)*

دین و زندگی ۳

۵۱- گزینهٔ «۴» *(مرتضی محسنی‌کبیر)*

این آیه اشاره به شرک عملی در بعد فردی دارد و دربارهٔ عبادتی است که از روی تردید است و براساس آن، شخص مشرک دارای شخصیتی ناپایدار و نا آرام در برابر خیر و شر است و رویگردانی از خداوند در هنگام بلا، علت زیان دنیوی و اخروی است؛ یعنی خسران و زیان دنیوی و اخروی تابع و معلول رویگردانی از خداوند در هنگام برخورد با بلاهاست. *(دین و زندگی ۳، درس ۳، صفحهٔ ۳۴)*

۵۲- گزینهٔ «۲» *(محمدعلی عبادتی)*

مفهوم بیتی که در صورت سؤال آمده، «نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان» است. نفوذناپذیری در برابر شیطان از نتایج پیشروی در اخلاص است. تا جایی که شیطان نمی‌تواند در انسان تأثیرگذار باشد و این مقام برای مخلصین است که نمونهٔ آن حضرت یوسف (ع) است. ایشان در برابر خواسته‌های نامشروع زلیخا ایستاد و فرمود: «رَبِّ السِّجنُ احبُّ الیَّ مما یَدعونَنی الیه»

(دین و زندگی ۳، درس ۴، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

۵۳- گزینهٔ «۲» *(ابوالفضل امرزاده)*

مقدمهٔ دوم استدلال نیازمندی جهان به خداوند می‌گوید: «پدیده‌ها، که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد؛ همان‌طور که چیزهایی که شیرین نیستند، برای شیرین شدن نیازمند به چیزی هستند که خودش شیرین باشد.»

بیت «ما عدم‌هاییم و هستی‌های ما / تو وجود مطلقی، فانی‌نما» به این موضوع اشاره دارد. رابطهٔ خداوند با جهان، تا حدی شبیه رابطهٔ مولد برق با جریان برق است، همین‌که مولد متوقف شود جریان برق هم قطع می‌گردد و لامپ‌های متصل به آن نیز خاموش می‌شوند.

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه‌های ۷ و ۱۰)

ایران‌توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۵۴- گزینهٔ «۳» *(محمدرضا فرهنگیان)*

امام علی (ع) با رفتار و سپس گفتار خود نگرش صحیح خود را از قضا و قدر نشان داده و به آن شخص و دیگران آموخت که اعتقاد به قضا و قدر، نه تنها مانع تحرک و عمل انسان نیست بلکه عامل و زمینه‌ساز آن است در واقع فروریختن دیوار کج یک قضای الهی است، اما این قضا متناسب با ویژگی و تقدیر خاص آن دیوار، یعنی کجی آن است. اما اگر دیوار ویژگی دیگری داشته باشد، مثلاً محکم باشد قضای دیگری را به دنبال خواهد آورد و انسانی که این دو تقدیر و این دو قضا را بشناسد تصمیم می‌گیرد و دست به انتخاب درست می‌زند. دقت کنیم در گزینهٔ «۴» بخش اول گزینه صحیح است ولی بخش دوم نادرست است. *(دین و زندگی ۳، درس ۵، صفحهٔ ۵۹)*

۵۵- گزینهٔ «۲» *(محمد رضایی‌بقا)*

بنابر سنت املاء و استدراج، تدبیر استوار الهی برای معاندان و غرق‌شدگان در گناه، گرفتاری تدریجی به عذاب از راهی است که نمی‌دانند و غافلگیر می‌شوند: «وَ الَّذینَ کذَّبوا بآیاتنا سَنَستَدرجُهُم مِن حَیثُ لا یَعلمونَ وَ اُملی لَهُم انَّ کَیدی مَتینٌ»

(دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه‌های ۶۷ و ۷۴)

۵۶- گزینهٔ «۱» *(امین اسدیان‌پور)*

توجه داشته باشید صورت سؤال از علل طولی پرسش می‌کند و نه علل عرضی، پس گزینه‌های «۲ و ۴» کامل حذف می‌شوند و آن‌چه که فرآیند صحیح در ارتباط با علل طولی را بیان می‌کند، گزینهٔ «۱» می‌باشد، به‌ترتیب قلم معلول حرکت دست، دست معلول اراده و اراده معلول سیستم عصبی و سیستم عصبی معلول نفس و روح است.

(دین و زندگی ۳، درس ۵، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۵۷- گزینهٔ «۱» *(ابوالفضل امرزاده)*

۱- علل عرضی: در پیدایش هر پدیده ممکن است چند عامل به‌صورت مجموعه و با همکاری یک‌دیگر مشارکت کنند.

۲-علل طولی: گاهی تأثیر چند عامل در پیدایش یک پدیده این گونه است که یک عامل در عامل دوم اثر می‌گذارد و عامل دوم در عامل سوم تأثیر می‌کند تا اثر عامل اول را به معلول منتقل کند. برای مثال به هنگام نوشتن چند عامل در طول هم در انجام این‌کار دخالت دارند:

۱- نفس یا روح که ارادهٔ نوشتن کند.

۲- ساختار عصبی بدن که با ارادهٔ نفس، موجب حرکت دستمان می‌شود.

۳- دست که قلم را به حرکت در می‌آورد.

۴- قلم که با حرکت خود در صفحه، جملات را می‌نگارد.

(دین و زندگی ۳، درس ۵، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۵۸- گزینهٔ «۴» *(علیرضا ذوالفقاری‌زحل - قم)*

مورد (الف) نادرست: حتی آن‌جا که خداوند بر کسی سخت می‌گیرد، باز هم از دریچهٔ لطف و رحمت است. مانند مادری که بر فرزندش سخت می‌گیرد و یا در مواردی او را تنبیه می‌کند. (سبقت رحمت بر غضب)

مورد (ب) نادرست: قدم نهادن در راه حق و داشتن نیت پاک از شرایط ورود به این سنت است نه از ثمرات آن. موارد (ج، د) صحیح هستند.

(دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه‌های ۶۹، ۷۳ و ۷۶)

۵۹- گزینهٔ «۱» *(فیروز نژادنجف - تبریز)*

اخلاص در کاربرد دینی بدین معناست که شخص عملش را فقط برای رضای خداوند (حسن فاعلی) و همان‌گونه که او دستور داده است (حسن فعلی) انجام دهد.

قصد و نیت به منزلهٔ روح عمل است و شکل عمل نیز در حکم بدن و کالبد آن روح می‌باشد. بنابراین عمل بدون نیت کالبد بی‌جانی بیش نیست. به همین جهت رسول خدا می‌فرماید: «نیت مؤمن از عمل او برتر است.»

(دین و زندگی ۳، درس ۴، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۶۰- گزینهٔ «۱» *(ابوالفضل امرزاده)*

اگر آن‌چه را که مشرکان شریک خدا قرار می‌دهند. هم‌چون خدا مخلوقاتی خلق کرده بودند در این صورت جا داشت که انسان به شک بیفتد و به خدایان دیگر نیز معتقد شود. پس اگر عبارت «جعلوا لله شرکاء خلقوا کخلقه» محقق شود می‌توان این تردید را به خود راه داد. (فرض محال) کسی که اختیار سود و زیان خود را ندارد، نمی‌تواند ولی و سرپرست مردم باشد. عبارت «لا یملکون لانفسهم نفعاً و لا ضراً» بیانگر این موضوع است.

(دین و زندگی ۳، درس ۲، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۶۱- گزینهٔ «۳» *(ابوالفضل امرزاده)*

آیهٔ «قل إنّما اعظکم بواحدة أن تقوموا لله مثنی و فرادی: به بندگانم بگو شما را فقط یک موعظه می‌کنم، و آن این‌که به‌صورت گروهی و فردی برای خدا قیام کنید.» بیانگر قیام فردی و جمعی برای خداست. *(دین و زندگی ۳، درس ۴، صفحهٔ ۴۳)*

۶۲- گزینهٔ «۴» *(مرتضی محسنی‌کبیر)*

یکی از ثمرات و میوه‌های درخت اخلاص، دستیابی به درجاتی از حکمت است، حکمت به معنای علم محکم و استوار و به دور از خطاست، پیامبر در این باره می‌فرماید: «هرکس چهل روز کارهای خود را خالصانه برای خدا انجام دهد، چشمه‌های حکمت از قلبش بر زبانش جاری خواهد شد.» *(دین و زندگی ۳، درس ۴، صفحهٔ ۴۸)*

۶۳- گزینهٔ «۲» *(فیروز نژادنجف - تبریز)*

گاه در کاری مرتکب اشتباه می‌شویم و به خود یا دیگری زیان می‌رسانیم. در این هنگام احساس پشیمانی می‌کنیم و با خود می‌گوییم ای کاش آن کار را انجام نمی‌دادم. این احساس پشیمانی نشانگر آن است که من توان ترک آن کار را داشته‌ام.

بیت «گر نبودی اختیار این شرم چیست / این دریغ و خجلت و آزرم چیست؟»، بیانگر این مفهوم است. *(دین و زندگی ۳، درس ۵، صفحهٔ ۵۶)*

۶۴- گزینهٔ «۱» *(محسن بیاتی)*

«رادت ما» بیانگر توحید عملی است و «رادت او» بیانگر توحید ربوبیت است، ربوبیت الهی خاستگاه توحید عملی است.

(دین و زندگی ۳، درس‌های ۲ و ۳، صفحه‌های ۲۰، ۳۲ و ۳۳)

۶۵- گزینهٔ «۱» *(ابوالفضل امرزاده)*

از آن‌جا که خداوند تنها خالق جهان است (آفریدگاری خداوند) (علت) پس تنها مالک آن نیز هست. (معلول) زیرا هرکس که چیزی را پدید می‌آورد، مالک آن است.

«و لله ما فی السماوات و ما فی الارض: آن‌چه در آسمان‌ها و زمین است، از آن خداست.» هرکس مالک چیزی باشد (علت) حق تصرف و تغییر در آن چیز را دارد (معلول)، اما دیگران بدون اجازهٔ وی نمی‌توانند در آن تصرف یا از آن استفاده کنند.

(دین و زندگی ۳، درس ۲، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۶۶- گزینهٔ «۴» *(سیداحسان هنری)*

باغبان وقتی رابطهٔ خود را با خدا بررسی می‌کند، می‌بیند که هم خودش و هم نیرو و توانش از آن خداست و کشت و زرع او براساس استعدادی که خداوند در آن قرار داده رشد کرده و محصول داده است. در نتیجه درمی‌یابد که زارع حقیقی و پرورش‌دهندهٔ اصلی زراعت او، خداست و باید شکرگزار او باشد.

(دین و زندگی ۳، درس ۲، صفحهٔ ۲۰)

۶۷- گزینهٔ «۳» *(سیداحسان هنری)*

انسان موحد در مقابل سختی‌ها و مشکلات صبور و استوار است و آن‌ها را زمینهٔ موفقیت‌های آینده‌اش قرار می‌دهد و باور دارد که دشواری‌های زندگی نشانهٔ بی‌مهری خداوند نیست بلکه بستری برای رشد و شکوفایی اوست.

(دین و زندگی ۳، درس ۳، صفحهٔ ۳۲)

ایران توشه
توشه‌ای برای آینده

۶۸- گزینهٔ «۲» *(محبوبه ابتسام)*

پیدا کردن توفیق توبه و استغفار در ارتباط با سنت امداد خاص (توفیق الهی) است. آمرزش گناهان با توبه نمونه‌ای از سبقت رحمت بر غضب است که با آیهٔ «من جاء بالحسنة فله عشر امثالها» ارتباط دارد.

(دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه‌های ۶۸، ۷۳ و ۷۵)

۶۹- گزینهٔ «۲» *(محمد رضایی‌بقا)*

آیهٔ مذکور به توحید در ربوبیت که پذیرش آن، به توحید عملی می‌انجامد اشاره دارد. زیرا هرکس که خداوند را تنها خالق و پروردگار جهان می‌داند، او را اطاعت می‌کند و تمایلات درونی خود را در جهت خواست و رضایت او قرار می‌دهد. «إنَّ اللهَ ربّی و ربّکم فاعبدوهُ هذا صراطٌ مستقیمٌ: همانا خداوند پروردگار من و پروردگار شماست، پس او را عبادت کنید که این راه درست و راست است.»

(دین و زندگی ۳، درس ۳، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۷۰- گزینهٔ «۳» *(امین اسدیان‌پور)*

قرآن کریم می‌فرماید: «کسانی که زندگانی دنیا و تجملات آن را بخواهند، حاصل کارهایشان را در همین دنیا به آن‌ها می‌دهیم و کم و کاستی نخواهند دید» که آیهٔ شریفهٔ «کلّا نمدّ هؤلاء ...» نیز مؤیّد همین مطلب یعنی امداد عام الهی است.

(دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه‌های ۶۷ و ۷۲)

۷۱- گزینهٔ «۴» *(محمد آقاصالح)*

امام علی (ع) می‌فرماید: «این افتخار بس که تو پروردگار منی» کلید واژهٔ «پروردگار» مؤید توحید در ربوبیت است. در ادامه ایشان می‌فرماید: «پس مرا همان‌گونه قرار بده که تو دوست داری» پس ایشان قرار دادن نفس خود به عنوان محبوب خداوند را می‌خواهند.

(دین و زندگی ۳، درس ۲، صفحهٔ ۱۸)

۷۲- گزینهٔ «۳» *(ابوالفضل اصرزاده)*

فقط با زندگی در یک جهان قانونمند است که امکان بهره‌مندی از اختیار و انتخاب وجود دارد. زیرا اگر وقایع جهان قانونمند نبود و همه چیز اتفاقی رخ می‌داد، انسان نمی‌دانست باید دست به چه انتخابی بزند. *(دین و زندگی ۳، درس ۵، صفحهٔ ۵۸)*

۷۳- گزینهٔ «۳» *(فیروز نژادنجف - تبریز)*

موجودی که ذات و وجودش یکی باشد، یک موجود غنی بوده و بی‌نیاز از غیر است. پدیده، ذات و وجودش یکی نیست. چنین چیزی اصلاً پدیده نیست. (رد گزینهٔ ۱) ذات و حقیقت هر موجودی یکی است. چه غنی باشد چه فقیر (ذات و حقیقت یک چیزند) (رد گزینهٔ ۲)

پدیده وجودش همیشگی نیست. (رد گزینهٔ ۴) *(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحهٔ ۷)*

۷۴- گزینهٔ «۴» *(محمد رضایی‌بقا)*

هر چه معرفت انسان به خود و رابطه‌اش با خدا بیش‌تر شود، نیاز به او را بیش‌تر احساس و ناتوانی و بندگی خود را بیش‌تر ابراز می‌کند. بنابراین درک عمیق از نیازمندی به خدا: «أنتم الفقراء إلی الله»، موجب عبودیت و دعا به درگاه الهی می‌شود که خداوند حتی برای یک لحظه هم لطف و رحمت خاصش را از انسان نگیرد و او را به حال خود واگذار نکند. «اللهُمَّ لا تَکلنی الی نَفسی طَرفَة عینٍ ابداً»

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

۷۵- گزینهٔ «۳» *(محمد رضایی‌بقا)*

استهزا و تمسخر آیات الهی، از خصوصیات آنان است که به گناه عادت کرده‌اند و در آیهٔ «ثُمَّ کانَ عاقِبَةَ الَّذینَ اَساءُوا السّوای اَن کَذَّبوا بِآیاتِ اللهِ وَ کانوا بِها یَستَهزِئونَ»: «سپس سرنوشت آنان که مرتکب گناه شدند چنین شد که نشانه‌های الهی را تکذیب کردند و آن نشانه‌ها را به باد تمسخر گرفتند.» معرفی شده‌اند. میل شدید در رسیدن به تمایلات پست از خصوصیات تبعیت‌کنندگان شهوت‌ها است که در آیهٔ «یُریدُ الَّذینَ یَتَّبِعونَ الشَّهَواتِ اَن تمیلوا مَیلاً عَظیماً»

(دین و زندگی ۳، درس ۷، صفحه‌های ۸۹ و ۹۱)

زبان انگلیسی ۳

۷۶- گزینهٔ «۳» *(حمید مهریان‌راد - کاشان)*

ترجمهٔ جمله: «در مقایسه با بزرگسالان، هنگامی‌که از نوجوانان خواسته شد یک سری تصاویر را ببینند، برای پردازش اطلاعات از قسمت دیگری از مغز استفاده کردند.»

نکتهٔ مهم درسی

چون زمان بند مستقل گذشتهٔ ساده است (used)، نمی‌توانیم در بند وابسته از زمان حال کامل استفاده کنیم (رد گزینه‌های «۲» و «۴»). از آن‌جا که فاعل بند وابسته جمع است، در ساختار مجهول از فعل کمکی مفرد استفاده نمی‌کنیم (رد گزینهٔ «۱»). *(گرامر)*

۷۷- گزینهٔ «۳» *(میرحسین زاهدی)*

ترجمهٔ جمله: «آن راننده، که هیچ توجهی به تابلوهای جاده‌ها نمی‌کرد، حیواناتی را که از جاده عبور می‌کردند مجروح کرد، این‌طور نبود؟»

نکتهٔ مهم درسی

جملهٔ پایه خبری مثبت است و بر اساس آن سؤال کوتاه باید منفی باشد. فعل "hurt" با توجه به فاعل سوم شخص مفرد (driver) که [s] ندارد، نشان می‌دهد جمله در زمان گذشته است، پس فعل کمکی "didn't" در سؤال کوتاه به‌کار می‌رود. *(گرامر)*

۷۸- گزینهٔ «۲» *(حمید مهریان‌راد - کاشان)*

ترجمهٔ جمله: «گرمایش جهانی افزایش متوسط دمای زمین است که باعث ایجاد تغییراتی در آب و هوا و الگوهای بارندگی می‌شود.»

نکتهٔ مهم درسی

از آن‌جا که مرجع بند موصولی (global warming) انسان نیست، نمی‌توانیم از ضمیر موصولی "whom" استفاده کنیم (رد گزینه‌های «۱» و «۴»). واژهٔ "temperature" به‌معنای «دما» با فعل مفرد همراه می‌شود (رد گزینهٔ «۳»). *(گرامر)*

۷۹- گزینهٔ «۴» *(ناصر ابوالحسنی - کاشان)*

ترجمهٔ جمله: «شما می‌توانید از یک مسواک برقی استفاده کنید که میکروب‌ها را مؤثرتر از مسواک معمولی می‌زداید.»

۱) به‌طور مکرّر ۲) ناگهان، به‌طور ناگهانی

۳) به‌طور تصادفی ۴) به‌طور مؤثر *(واژگان)*

۸۰- گزینهٔ «۱» *(سعید آقچه‌لو)*

ترجمهٔ جمله: «اعضای هیئت مدیره موافقت کردند که ده درصد حقوق او را افزایش بدهند زیرا همهٔ آن‌ها می‌دانستند که او یک گنج واقعی است.»

۱) گنج ۲) مدخل، واژه

۳) دانش ۴) مأموریت *(گرامر)*

۸۱- گزینهٔ «۲» *(حمید مهریان‌راد- کاشان)*

ترجمهٔ جمله: «محققان دریافته‌اند که تقریباً تمام اطلاعاتی که برای شناسایی چهره نیاز داریم در خطوط ابرو، چشم‌ها و لب‌ها وجود دارد.»

۱) احترام گذاشتن ۲) شناسایی کردن

۳) توصیه کردن ۴) منعکس کردن *(واژگان)*

۸۲- گزینهٔ «۴» *(میرحسین زاهدی)*

ترجمهٔ جمله: «رئیس‌جمهور تصمیم گرفت تا مقدار زیادی پول را برای مطالعه در مورد ویروس کرونا و پیدا کردن روش‌های مبارزه با آن اختصاص دهد.»

۱) تجربه کردن ۲) بخشیدن

۳) جمع‌آوری کردن ۴) اختصاص دادن *(واژگان)*

۸۳- گزینهٔ «۱» *(حمید مهریان‌راد- کاشان)*

ترجمهٔ جمله: «برای بهبود نمره‌تان در امتحان‌های شفاهی باید بدانید که کدام شکل کلمه را در یک جملهٔ مشخص استفاده کنید.»

۱) شفاهی ۲) مثبت

۳) معنی‌دار ۴) مرکب *(گرامر)*

ایران‌توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۸۴- گزینهٔ «۳» *(ناصر ابوالحسنی- کاشان)*

ترجمهٔ جمله: «ما نمی‌توانیم هم‌چنان تصور کنیم که مشکل بی‌خانمانی در این شهر وجود ندارد.»

۱) تهیه کردن، فراهم کردن ۲) در نظر گرفتن

۳) وجود داشتن ۴) توسعه دادن، ایجاد کردن *(واژگان)*

۸۵- گزینهٔ «۲» *(حمید مهدیان‌راد- کاشان)*

ترجمهٔ جمله: «والدین معمولاً اصول اخلاقی و دینی، آداب صحیح و تعیین اهداف تحصیلی مناسب را به فرزندان خود می‌آموزند.»

۱) مقدار ۲) اصل

۳) اختصار ۴) مترادف *(واژگان)*

۸۶- گزینهٔ «۳» *(حمید مهدیان‌راد- کاشان)*

ترجمهٔ جمله: «دکتر جونز طیف وسیعی از بیماری‌ها را درمان می‌کند، اما وقتی آن بیماران به مراقبت پزشکی پیشرفته نیاز دارند، او اغلب آن‌ها را به متخصصان ارجاع می‌دهد.»

۱) برجسته ۲) پیچیده

۳) پیشرفته ۴) ارتباطی *(واژگان)*

۸۷- گزینهٔ «۲» *(ناصر ابوالحسنی- کاشان)*

ترجمهٔ جمله: «پس از سال‌ها تحقیق، دانشمندان ویروس عامل این بیماری را شناسایی کرده‌اند.»

۱) توصیه کردن ۲) شناسایی کردن

۳) ساختن، خلق کردن ۴) ترجمه کردن *(واژگان)*

۸۸- گزینهٔ «۳» *(ناصر ابوالحسنی- کاشان)*

ترجمهٔ جمله: «طی چند دههٔ گذشته، رویکرد حفاظت از میراث فرهنگی ما تغییر کرده است.»

۱) نسل ۲) نماد، سمبل

۳) میراث ۴) اطلاعات *(واژگان)*

۸۹- گزینهٔ «۱» *(سپیده عرب)*

ترجمهٔ جمله: «چشم‌های او، که لحظاتی قبل با ترس و وحشت پر شده بودند، اکنون شفاف و تقریباً آرام بودند.»

۱) آرام ۲) تمیز

۳) جذاب ۴) مفید *(واژگان)*

۹۰- گزینهٔ «۳» *(سپیده عرب)*

ترجمهٔ جمله: «ناگهان فردی چهل ساله بودم و در آن مکانی ایستاده بودم که تصور می‌شد رؤیاهایم قرار است به حقیقت بپیوندند.»

۱) مرتب کردن ۲) معرفی کردن

۳) خطور کردن، تصور کردن ۴) گسترش یافتن *(واژگان)*

ترجمهٔ متن کلوزتست:

شما هرگز نگران افزایش بیش از حد جمعیت نبوده‌اید، مگر نه؟ اما کارشناسان به ما می‌گویند که اگر رشد جمعیت تحت کنترل قرار نگیرد، طی چند سال مشکلی جدی در تأمین مواد غذایی جهان ایجاد می‌کند. با افزایش جمعیت، فضای زندگی در کرهٔ زمین نیز گرفته خواهد شد. بسیاری از مردم از این مشکل آگاهی ندارند. علاوه‌بر این، حل این مشکل برای رهبران جهان که باید همیشه به واکنش عمومی بیندیشند، دشوار است.

با این وجود، بهبود تولید و توزیع غذا مسئله‌ای است که همه اهمیت آن را درک می‌کنند. به همین ترتیب، صرفه‌جویی در مصرف آب که برای تولید مواد غذایی و سایر فعالیت‌های انسانی ضروری است، توسط اکثر مردم حمایت می‌شود، اما این جمعیت فزاینده احتمالاً هرگز تعادل پیدا نمی‌کند.

۹۱- گزینهٔ «۳» *(حمید مهدیان‌راد- کاشان)*

نکتهٔ مهم درسی

در سؤالات ضمیمه از ضمیر فاعلی متناسب با فاعل جملهٔ (you) استفاده می‌کنیم (رد گزینه‌های «۱» و «۴»). از آن‌جا که واژهٔ "never" فعل جمله را منفی کرده است، در سؤال ضمیمه فعل کمکی "have" را به‌صورت مثبت به‌کار می‌بریم (رد گزینهٔ «۲»). *(کلوزتست)*

۹۲- گزینهٔ «۱» *(حمید مهدیان‌راد- کاشان)*

۱) افزایش ۲) الهام

۳) نمونه ۴) نصب *(کلوزتست)*

۹۳- گزینهٔ «۲» *(حمید مهدیان‌راد- کاشان)*

نکته مهم درسی

هرگاه جمله‌وارهٔ موصولی توضیحی در مورد انسان در نقش فاعل بدهد از ضمیر موصولی "who" استفاده می‌کنیم. *(کلوزتست)*

۹۴- گزینهٔ «۴» *(حمید مهدیان‌راد- کاشان)*

۱) خوشبخت ۲) سپاسگزار

۳) تأثیرگذار ۴) ضروری *(کلوزتست)*

۹۵- گزینهٔ «۲» *(حمید مهدیان‌راد- کاشان)*

نکتهٔ مهم درسی

از آن‌جا که نقش "water-saving" برای فعل "support" مفعولی است، به ساختار مجهول نیاز داریم (رد گزینه‌های «۱» و «۳»). هم‌چنین، با توجه به مفرد بودن "water-saving" باید از فعل "is" استفاده کنیم (رد گزینهٔ «۴»). *(کلوزتست)*

ترجمهٔ متن درک مطلب:

آمریکایی‌ها امسال ۱۵۰۰۰ تن آسپرین را که یکی از بی‌خطرترین و مؤثرترین داروهای اختراع شده به‌وسیلهٔ انسان است، می‌خورند. امروزه آسپرین به‌عنوان محبوب‌ترین دارو در جهان، یک داروی ضد درد مؤثر است. اثرات مضر آن نسبتاً کم است و ارزان است.

برای میلیون‌ها نفر که مبتلا به آرتروز هستند، آسپرین تنها داروی مؤثر است. به‌طور خلاصه، آسپرین واقعاً داروی شگفت‌آور قرن بیستم است. این دارو هم‌چنین دومین داروی خودکشی است و مهم‌ترین علت مسمومیت در کودکان است. آسپرین عوارض جانبی دارد که اگرچه نسبتاً خفیف است اما عمدتاً در بین مصرف‌کنندگان شناخته نمی‌شود.

اگرچه یک شرکت آلمانی برای اولین‌بار آسپرین را در سال ۱۸۹۹ فروخت، قدمت آن بسیار بیش‌تر از آن بوده است. بقراط، در یونان باستان به ارزش دارویی برگ‌ها و پوست درخت پی برد، که امروزه شناخته شده است که حاوی سالیسیلات‌ها مادهٔ شیمیایی موجود در آسپرین است. در طول قرن نوزدهم، آزمایشات زیادی در اروپا با این ماده شیمیایی انجام شد که آن منجر به تولید آسپرین شد.

۹۶- گزینهٔ «۲» *(نیلوفر کشتیاری)*

ترجمهٔ جمله: «در پاراگراف اول چه چیزی مورد بحث قرار می‌گیرد؟»

«مزایای آسپرین» *(درک مطلب)*

۹۷- گزینهٔ «۳» *(نیلوفر کشتیاری)*

ترجمهٔ جمله: «کلمهٔ "wonder" در پاراگراف (۲) از نظر معنایی به "effective" (مؤثر) نزدیک‌ترین است.» *(درک مطلب)*

۹۸- گزینهٔ «۴» *(نیلوفر کشتیاری)*

ترجمهٔ جمله: «با توجه به متن، کدام جمله صحیح نیست؟»

«یونانیان باستان اولین ملتی بودند که آسپرین را فروختند.» *(درک مطلب)*

۹۹- گزینهٔ «۱» *(نیلوفر کشتیاری)*

ترجمهٔ جمله: «با توجه به متن، اهمیت آسپرین در تنوع گستردهٔ راه‌های استفادهٔ مفید از آن نهفته است.» *(درک مطلب)*

۱۰۰- گزینهٔ «۳» *(نیلوفر کشتیاری)*

ترجمهٔ جمله: «چرا نویسنده در پارگراف (۳) از بقراط نام می‌برد؟»

«برای روشن کردن این حقیقت که آسپرین مدت‌ها پیش از قرن نوزدهم کشف شده است.» *(درک مطلب)*

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

ریاضی و آمار (۳)

۱۰۱- گزینهٔ «۱» *(نسترن صمدی)*

با هر ۴ نقطه روی محیط یک دایره می‌توان یک چهار ضلعی رسم کرد، پس تعداد چهار ضلعی‌های حاصل برابر است با:

$$\binom{۹}{۴}=\frac{۹!}{۵!\times ۴!}=\frac{۹\times ۸\times ۷\times ۶\times ۵!}{۵!\times ۴\times ۳\times ۲\times ۱}=۱۲۶$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۱۰۲- گزینهٔ «۱» *(حامد نصیری)*

چون کاپیتان فرد مشخصی از دوازدهم و دروازه‌بان فرد مشخصی از یازدهم است، آن‌ها را کنار می‌گذاریم و ۴ نفر یازدهم و ۵ نفر دوازدهم باقی می‌ماند. حال باید ۳ نفر باقی‌ماندهٔ تیم را انتخاب کنیم که از مجموع ۹ نفر باقی‌مانده انتخاب می‌شوند.

$$\binom{۹}{۳}=\frac{۹\times ۸\times ۷}{۱\times ۲\times ۳}=۸۴$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۱۰۳- گزینهٔ «۳» *(کورش داودی)*

۲ حالت در نظر می‌گیریم:

حالت اول: اولین رقم سمت چپ ۲ باشد و یکی در میان ۲ قرار گیرد.

حالت دوم: اولین رقم سمت چپ ۲ نباشد. سپس ۲ قرار گیرد و یک در میان ۲ بیاید.

$$\underset{۲}{\boxed{۱}}\times\boxed{۳}\times\underset{۲}{\boxed{۱}}\times\boxed{۲}\times\underset{۲}{\boxed{۱}}\times\boxed{۱}=۶$$

$$\boxed{۳}\times\underset{۲}{\boxed{۱}}\times\boxed{۲}\times\underset{۲}{\boxed{۱}}\times\underset{۲}{\boxed{۱}}\times\boxed{۱}=۶$$

$$\Rightarrow \text{تعداد حالت‌ها}=۶+۶=۱۲$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۱۰۴- گزینهٔ «۴» *(همیدرضا سپوری)*

پاسخ به حداکثر ۲ پرسش از ۴ پرسش اول، یعنی ۲ یا ۱ یا صفر پاسخ به چهار پرسش اول، پس داریم:

$$\text{تعداد حالات ممکن}=\binom{۴}{۲}\binom{۶}{۳}+\binom{۴}{۱}\binom{۶}{۴}+\binom{۴}{۰}\binom{۶}{۵}$$

$$=(\frac{۴!}{۲!\times ۲!}\times\frac{۶!}{۳!\times ۳!})+(۴\times\frac{۶!}{۲!\times ۴!})+(۱\times\frac{۶!}{۱!\times ۵!})$$

$$=(\frac{۴\times ۳\times ۲!}{۲\times ۱\times ۲!}\times\frac{۶\times ۵\times ۴\times ۳!}{۳\times ۲\times ۳!})+(۴\times\frac{۶\times ۵\times ۴!}{۲\times ۱\times ۴!})+(۱\times\frac{۶\times ۵!}{۱\times ۵!})$$

$$=(۶\times ۲۰)+(۴\times ۱۵)+(۱\times ۶)=۱۲۰+۶۰+۶=۱۸۶$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱ تا ۱۱)

۱۰۵- گزینهٔ «۲» *(محمد بحیرایی)*

باید از هر پایه یک نفر انتخاب کنیم، بنابراین:

$$n(A)=\binom{۶}{۱}\times\binom{۷}{۱}\times\binom{۸}{۱}=۶\times ۷\times ۸=۳۳۶$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۶)

۱۰۶- گزینهٔ «۱» *(محمد بحیرایی)*

$$P(A')=۰/۴\Rightarrow P(A)=۱-۰/۴=۰/۶$$

$$\xrightarrow{A,B\text{ ناسازگارند}} P(A\cup B)=P(A)+P(B)$$

$$\Rightarrow ۰/۷۵=۰/۶+P(B)\Rightarrow P(B)=۰/۱۵$$

$$\xrightarrow{\text{احتمال رخ‌ندادن }B} P(B')=۱-۰/۱۵=۰/۸۵$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۶ تا ۲۷)

۱۰۷- گزینهٔ «۲» *(همیدرضا سپوری)*

در بین ارقام داده شده، سه عدد زوج $\{۲,۴,۶\}$ و پنج عدد فرد $\{۱,۳,۵,۷,۹\}$ وجود دارد، پس برای انتخاب یک عضو زوج و سه عضو فرد داریم:

$$\text{تعداد کل انتخاب‌ها}=\underset{\text{زوج}}{\binom{۳}{۱}}\times\underset{\text{فرد}}{\binom{۵}{۳}}=۳\times\frac{۵!}{۲!\times ۳!}=۳\times\frac{۵\times ۴\times ۳!}{۲\times ۱\times ۳!}=۳\times ۱۰=۳۰$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱ تا ۱۱)

۱۰۸- گزینهٔ «۳» *(همیدرضا سپوری)*

برای به‌دست آوردن مطلوب سؤال، ابتدا حالتی را که تمام اعداد زوج کنار هم باشند، محاسبه کرده و سپس از کل حالت‌ها کم می‌کنیم:

تعداد اعداد شش رقمی با ارقام داده شده $=۶!=۶\times ۵\times ۴\times ۳\times ۲\times ۱=۷۲۰$

تعداد اعداد شش رقمی که ارقام زوج کنار هم باشند: $\underset{۴!}{\boxed{۲,۴,۶,۸}},۷,۹$

$$\Rightarrow ۴!\times ۳!=۲۴\times ۶=۱۴۴$$

$$\text{تعداد اعداد شش رقمی که تمام ارقام زوج کنار هم نباشند}=۷۲۰-۱۴۴=۵۷۶$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱ تا ۸)

۱۰۹- گزینهٔ «۱» *(نسترن صمدی)*

A: پیشامد این‌که تعداد لامپ‌های خراب بیشتر از لامپ‌های سالم باشد:

$$P(A)=\frac{n(A)}{n(S)}=\frac{\binom{۴}{۳}\binom{۵}{۱}+\binom{۴}{۴}}{\binom{۹}{۴}}=\frac{۲۱}{۱۲۶}=\frac{۱}{۶}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

۱۱۰- گزینهٔ «۳» *(نسترن صمدی)*

$$n(S)=\frac{۳}{}\times\frac{۳}{}\times\frac{۲}{}=۱۸$$

A: پیشامد زوج بودن عدد است:

$$\begin{cases}\text{صفر در یکان باشد}: ۳\times ۲\times ۱=۶\\ \text{۲ در یکان باشد}: ۲\times ۲\times ۱=۴\end{cases}\Rightarrow n(A)=۶+۴=۱۰$$

$$P(A)=\frac{n(A)}{n(S)}=\frac{۱۰}{۱۸}=\frac{۵}{۹}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

ایران توشه — توشه‌ای برای موفقیت

۱۱۱- گزینهٔ «۲» *(حمیدرضا سجودی)*

تعداد فرزندان دختر کم‌تر از پسر، یعنی اینکه خانواده، یک دختر و دو پسر یا سه پسر داشته باشد:

$$A=\{(پ،پ،پ),(پ،پ،د),(پ،د،پ),(د،پ،پ)\}\Rightarrow n(A)=۴$$

در پیشامد B که هیچ‌یک از دو فرزند اول پسر نباشد، یعنی دو فرزند اول دختر باشند:

$$B=\{(د،د،د),(د،د،پ)\}\Rightarrow n(B)=۲$$

نسبت خواسته شده: $\frac{n(A)}{n(B)}=\frac{۴}{۲}=۲$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۹)

۱۱۲- گزینهٔ «۲» *(محمد بحیرایی)*

تعداد کل حالات برابر است با: $n(S)=۵!$

دو میله با شماره‌های ۲ و ۴ باید در مکان‌های زوج ۲ و ۴ قرار گیرند، پس ۳ میلهٔ فرد نیز باید در ۳ مکان فرد قرار بگیرند. در نتیجه:

$$n(A)=۲!\times ۳!\Rightarrow P(A)=\frac{۲!\times ۳!}{۵!}=\frac{۲!\times ۳!}{۵\times ۴\times ۳!}=\frac{۱}{۱۰}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۷)

۱۱۳- گزینهٔ «۲» *(محمد بحیرایی)*

نفر اول می‌تواند در یکی از روزهای هفته به دنیا بیاید، اما نفرات بعدی در همان روزی که نفر اول به دنیا آمده، باید به‌دنیا آمده باشند:

$$n(A)=\frac{۷}{}\times\frac{۱}{}\times\frac{۱}{}\times\frac{۱}{}\times\frac{۱}{}=۷$$

تعداد کل حالات: $n(S)=۷\times۷\times۷\times۷\times۷=۷^۵$

$$\Rightarrow P(A)=\frac{n(A)}{n(S)}=\frac{۷}{۷^۵}=\frac{۱}{۷^۴}=(\frac{۱}{۷})^۴$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

۱۱۴- گزینهٔ «۴» *(محمد بحیرایی)*

تعداد کل حالات: $n(S)=۲^۵=۳۲$

پیشامد آن‌که حداقل دو فرزند خانواده دختر باشد، متمم آن است که هیچ یا یک فرزند خانواده دختر باشد، بنابراین:

$$n(A')=\underbrace{\binom{۵}{۰}}_{\text{هیچ‌دختر}}+\underbrace{\binom{۵}{۱}}_{\text{یک‌دختر}}=۱+۵=۶\Rightarrow P(A')=\frac{۶}{۳۲}=\frac{۳}{۱۶}$$

$$\Rightarrow P(A)=۱-\frac{۳}{۱۶}=\frac{۱۳}{۱۶}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۷)

۱۱۵- گزینهٔ «۴» *(حمیدرضا سجودی)*

$$n(S)=\binom{۲۰}{۲}=\frac{۲۰!}{۲!\times ۱۸!}=\frac{۲۰\times ۱۹\times ۱۸!}{۲\times ۱\times ۱۸!}=۱۹۰$$

$$n(A)=\overbrace{\binom{۵}{۱}}^{\text{اول}}\overbrace{\binom{۷}{۱}}^{\text{دوم}}+\overbrace{\binom{۵}{۱}}^{\text{اول}}\overbrace{\binom{۸}{۱}}^{\text{سوم}}+\overbrace{\binom{۷}{۱}}^{\text{دوم}}\overbrace{\binom{۸}{۱}}^{\text{سوم}}$$

$$=\underbrace{(۵\times ۷)}_{۳۵}+\underbrace{(۵\times ۸)}_{۴۰}+\underbrace{(۷\times ۸)}_{۵۶}=۱۳۱$$

$$P(A)=\frac{n(A)}{n(S)}=\frac{۱۳۱}{۱۹۰}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

۱۱۶- گزینهٔ «۱» *(علیرضا عبدی)*

$$\overbrace{۵,۶,\underbrace{۷,۱۰}_{\text{نیم‌ۀاول‌داده‌ها}},۱۱,۱۳}^{\text{نیم‌ۀاول‌داده‌ها}},\overbrace{۱۷,۱۹,\underbrace{۲۱,۲۸}_{\text{نیم‌ۀدوم‌داده‌ها}},۲۹,۳۱}^{\text{نیم‌ۀدوم‌داده‌ها}}$$

$$Q_۱=\frac{۱۰+۷}{۲}=۸/۵\qquad Q_۳=\frac{۲۱+۲۸}{۲}=۲۴/۵$$

$$\Rightarrow \text{دامنهٔ میان چارکی}=Q_۳-Q_۱=۲۴/۵-۸/۵=۱۶$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۳ تا ۴۴)

۱۱۷- گزینهٔ «۱» *(نسترن صمدی)*

اگر $\alpha_۱$ و $f_۱$ به‌ترتیب زاویهٔ مرکزی دستهٔ اول و فراوانی دستهٔ اول و $\alpha_۲$ و $f_۲$ به‌ترتیب زاویهٔ مرکزی دستهٔ دوم و فراوانی دستهٔ دوم در یک نمودار دایره‌ای باشند، داریم:

$$\frac{\alpha_۱}{\alpha_۲}=\frac{f_۱}{f_۲}\Rightarrow ۶=\frac{f_۱}{۲۴}\Rightarrow f_۱=۱۴۴$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۸ تا ۴۴)

۱۱۸- گزینهٔ «۳» *(علیرضا عبدی)*

در تابع (مدل ریاضی) میانگین دمای هوای تهران در هر روز از ماه مهر، اعضای دامنه برابر با شمارهٔ هر روز ماه مهر است که با مجموعهٔ $\{۱,۲,۳,\cdots,۳۰\}$ نشان داده می‌شود و زیرمجموعه‌ای از اعداد طبیعی است.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای خطی، صفحه‌های ۴۶ تا ۵۰)

۱۱۹- گزینهٔ «۱» *(علیرضا عبدی)*

از مجموع ارقام سطرهای مثلث خیام دنبالهٔ زیر به‌دست می‌آید:

$$\underbrace{۱,۲,۴,۸,۱۶}_{\times ۲\ \times ۲\ \times ۲\ \times ۲},\cdots$$

$$\Rightarrow a_{n+۱}=۲a_n$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای خطی، صفحهٔ ۵۲)

۱۲۰- گزینهٔ «۴» *(علیرضا عبدی)*

مثلث خیام پاسکال به صورت روبه‌رو است:

سطر اول: ۱

سطر دوم: ۱ ۱

سطر سوم: ۱ ۲ ۱

سطر چهارم: ۱ ۳ ۳ ۱

سطر پنجم: ۱ ۴ ۶ ۴ ۱

$$\overbrace{(۱+۴+۶+۴+۱)}^{\text{عددهای سطر پنجم}}-\overbrace{(۱+۳+۳+۱)}^{\text{عددهای سطر چهارم}}=۱۶-۸=۸$$

نکته: مجموع اعداد هر سطر در مثلث خیام از رابطهٔ $۲^{n-۱}$ نیز به‌دست می‌آید.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای خطی، صفحهٔ ۵۲)

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

علوم و فنون ادبی (۳)

۱۲۱- گزینهٔ «۳» *(اعظم نوری‌نیا)*

ادیب‌الممالک فراهانی، سردبیر روزنامهٔ مجلس بود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحهٔ ۱۶)

۱۲۲- گزینهٔ «۴» *(اعظم نوری‌نیا)*

دهخدا در روزنامهٔ صور اسرافیل با میرزا جهانگیرخان صوراسرافیل همکاری داشت. دهخدا بعدها در استانبول روزنامهٔ «سروش» را منتشر کرد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸ و ۲۰)

۱۲۳- گزینهٔ «۱» *(عارفه‌سادات طباطبایی‌نژاد)*

معنای صحیح واژه‌ها:

واقف: آگاه / مجمره: آتش‌دان / شمایل: چهره / نطع: سفرهٔ چرمین

(علوم و فنون ادبی (۳)، واژگان، ترکیبی)

۱۲۴- گزینهٔ «۴» *(سمیه قان‌بیلی)*

در ابیات صورت سؤال، از واژگان عربی کمتر استفاده شده و واژگان فارسی بر عربی غلبه دارند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: تشبیه: ملک ادب، باغ جهان و ... سخن‌گفتن گرد در بیت دوم و شتابنده بودن آن استعاره دارند.

گزینهٔ «۲»: در برخی از شعرهای دورهٔ بیداری اصطلاحات فرنگی و بیگانه دخیل شده‌اند که در این شعر نشانی از آن‌ها نیست.

گزینهٔ «۳»: زبان شعر، مطابق با ویژگی زبانی اکثر اشعار این دوره، ساده و روان است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحهٔ ۴۶)

۱۲۵- گزینهٔ «۱» *(وحید رضازاده)*

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۲»: تلمیح به داستان حضرت یوسف (ع)

گزینهٔ «۳»: تلمیح به عهد عاشقی انسان (الست)

گزینهٔ «۴»: تلمیح به معجزهٔ حضرت عیسی (ع)

(علوم و فنون ادبی (۳)، بدیع معنوی، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۳)

۱۲۶- گزینهٔ «۳» *(سیدعلیرضا احمدی)*

فاقد تلمیح / تشبیه: تنگنای کفر / تضاد: «کفر» و «ایمان»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: فاقد تشبیه است.

گزینهٔ «۲»: دارای تلمیح است.

گزینهٔ «۴»: دارای تلمیح است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۱۲۷- گزینهٔ «۳» *(حمید مهدژی)*

تلمیح: اشاره به داستان حضرت ابراهیم (ع)، مبارزهٔ وی با نمرود و گلستان شدن آتش بر ایشان / بیت فاقد جناس است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: تضاد: «گرفتار» و «آزاد»، «نیست» و «است» / تکرار: که، گرفتار

گزینهٔ «۲»: تناقض: دیدن شخصی که کور مادرزاد است. / لف و نشر: لف ۱: رخ، لف ۲: زلف، نشر ۱: روز، نشر ۲: شب

گزینهٔ «۴»: مراعات نظیر: خُم، میکده / تشبیه: سیل کهسار خم، خانهٔ پرهیز

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۱۲۸- گزینهٔ «۲» *(حمید مهدژی)*

وزن مصراع صورت سؤال و این بیت هر دو «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» است.

عش	قش	ب	جان	خ	ری	د
–	–	U	–	U	–	U
بر	جا	ن	خی	ش	دش	م
م	قص	دم	ب	جان	کـ	ند
U	–		U	–	U	–
ن	جان	را	گ	زی	د	ام

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحهٔ ۲۵)

۱۲۹- گزینهٔ «۲» *(سیدعلیرضا احمدی)*

وزن مصراع گزینهٔ «۲» «مفتعلن مفتعلن فاعلن» است و در هجای دوم هجای بلند، کوتاه تلفظ می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۳۰- گزینهٔ «۴» *(حمید مهدژی)*

بیت دارای دو اختیار حذف همزه است: غیر از ← غیرَز، از این ← ازین

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۱۳۱- گزینهٔ «۳» *(کتاب آبی)*

فروغی از جمله شاعرانی بود که در دورهٔ بازگشت ادبی، به سرودن غزل به سبک حافظ، سعدی و دیگر شاعران سبک عراقی پرداخت.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحهٔ ۱۳)

۱۳۲- گزینهٔ «۱» *(کتاب آبی)*

اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایش‌نامهٔ فارسی پرداخت، میرزا آقا تبریزی بود که چند نمایش‌نامهٔ کوتاه تألیف کرد. زبان نثر آن‌ها مانند نثر داستانی قبل از مشروطه، ساده، روان، بی‌تکلّف و عوام‌فهم است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحهٔ ۱۹)

۱۳۳- گزینهٔ «۴» *(کتاب آبی)*

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: مصراع دوم تضمین صائب از این بیت حافظ است:

مژده ای دل که مسیحا نفسی می‌آید/ که ز انفاسِ خوشش بوی کسی می‌آید

گزینهٔ «۲»: مصراع دوم تضمین شهریار از این بیت حافظ است:

منم که شهرهٔ شهرم به عشق ورزیدن/ منم که دیده نیالوده‌ام به بد دیدن

گزینهٔ «۳»: مصراع دوم تضمین صائب از این بیت حافظ است:

بر در ارباب بی‌مروّت دنیا/ چند نشینی که خواجه کی به درآید

(علوم و فنون ادبی (۳)، بدیع معنوی، صفحه‌های ۳۳ و ۳۴)

۱۳۴- گزینهٔ «۲» *(کتاب آبی)*

لفّ و نشر: زلف (لف ۱)، صبح (لف ۲)/ کفر (نشر ۱)، ایمان (نشر ۲)/ تشبیه (کفر ← حجاب)/ تضاد (کفر و ایمان)

گزینهٔ «۱»: تضاد (وصل و هجران ـ غم و شادی)/ لفّ و نشر (وصل و هجران (لف ۱ ـ لف ۲)/ غم و شادی (نشر ۲ ـ نشر ۱)/ بیت تشبیه ندارد.

گزینهٔ «۳»: تضاد (دشمن و دوست ـ گل و خار)/ لفّ و نشر (دشمن و دوست (لف ۱ ـ لف ۲)/ گل و خار (نشر ۲ ـ نشر ۱)/ بیت تشبیه ندارد.

گزینهٔ «۴»: لفّ و نشر (قد و رخ و چشم (لف ۱ ـ لف ۲ ـ لف ۳)/ سرو و گل و بادام (نشر ۱ ـ نشر ۲ ـ نشر ۳) بیت تضاد و تشبیه ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۱۳۵- گزینهٔ «۲» *(کتاب آبی)*

تلمیح به داستان خسرو و شیرین/ جناس همسان: «شیرین» در مصراع اول به معنای لذت‌بخش و دلنشین و «شیرین» در مصراع دوم نام معشوقهٔ خسرو است./ مراعات‌نظیر: خسرو ـ شیرین

(علوم و فنون ادبی (۳)، بدیع، ترکیبی)

۱۳۶- گزینهٔ «۱» *(کتاب آبی)*

وزن این بیت «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحهٔ ۲۵)

۱۳۷- گزینهٔ «۴» *(کتاب آبی)*

بیت گزینهٔ «۴» بر وزن «فاعلاتن مفاعلن فعلن» در پایه‌های آوایی ناهمسان سروده شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۳۸- گزینهٔ «۲» *(کتاب آبی)*

بیت بر وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» سروده شده است. اگر بیت را تقطیع هجایی کنیم، خواهیم داشت:

در	خ	را	با	تِ	ط	ری	قت
-	U	-	-	U̸	U	-	-
کین	چ	نین	رَف	تَس	ت	در	عهـ

ما	ب	هم	من	زل	شُ	ویم
U̸	U	-	-	-	U	-
د	ءَ	زل	تَق	دی	رِ	ما

ملاحظه می‌شود که در هجای پنجم مصراع اول و در هجای نهم مصراع دوم، هجای کوتاه، بلند تلفّظ شده است. در هجای پنجم مصراع دوم، حذف همزه صورت گرفته است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۰)

۱۳۹- گزینهٔ «۳» *(کتاب آبی)*

مفهوم مشترک ابیات گزینه‌های «۱، ۲ و ۴»: دعوت به مبارزه برای آزادی وطن

در بیت گزینهٔ «۳» شاعر آرزوی بندگی درگاه معشوق را دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحهٔ ۴۴)

۱۴۰- گزینهٔ «۴» *(کتاب آبی)*

در این بیت به موضوع «وطن» به عنوان امروزی آن، یعنی میهن‌دوستی یا وطن‌پرستی اشاره نشده و مفهوم کلی بیت «ترجیح غربت بر اقامت در وطن» است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: اشاره به آزادی (دموکراسی)

گزینهٔ «۲»: اشاره به قانون

گزینهٔ «۳»: اشاره به رنج دهقان (مردم محروم و زحمت‌کش جامعه) و پایمال شدن حق آن‌ها از جانب حاکمان و مالکان

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحهٔ ۴۴)

ایران توشه
توشه‌ای برای سرنوشت

عربی زبان قرآن (۳)

۱۴۱- گزینهٔ «۳» *(سید محمدعلی مرتضوی)*

«علّمتنی»: به من یاد داد (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «الحیاة»: زندگی / «أن أنسی»: که فراموش کنم / «ذکریات الماضی و الآلام»: خاطرات گذشته و دردها (رد گزینهٔ ۱) / «أنظر للأمام»: به جلو بنگرم / «بقلبٍ»: با قلبی / «قد مَلَأته الآمال»: آرزوها آن را پر کرده‌اند (رد سایر گزینه‌ها)

(عربی (۳)، ترجمه)

۱۴۲- گزینهٔ «۳» *(محمدرضا سوری)*

«یؤکّد فی الرّسائل الّتی»: در نامه‌هایی که ... تأکید می‌گردد (رد سایر گزینه‌ها) / «ارسلت عبرَ الإنترنت»: از طریق اینترنت فرستاده شد (رد سایر گزینه‌ها) / «علی عدم إقامة الحفلات»: بر برگزار نکردن جشن‌ها (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «الإجتماعات»: تجمّعات / «بسبب فیروس کورونا»: به خاطر ویروس کرونا (رد گزینهٔ ۲)

(عربی (۳)، ترجمه)

۱۴۳- گزینهٔ «۳» *(سید محمدعلی مرتضوی)*

در گزینهٔ «۳»، «مَن» ادات شرط به معنای «هر کس» است که اشتباه ترجمه شده است. هم‌چنین «علیه أن ... » به معنای «باید ... » ترجمه می‌شود؛ ترجمهٔ صحیح عبارت:

هر کس بخواهد در کارش موفّق شود، باید به تنهایی به آن اقدام کند!

(عربی (۳)، ترجمه)

۱۴۴- گزینهٔ «۱» *(سید محمدعلی مرتضوی)*

«برخی اختراعات ... نداشته‌اند»: لم یکن لبعض الإختراعات ... (رد گزینه‌های ۲ و ۴)/ «تأثیری»: تأثیرٌ (رد گزینهٔ ۲)/ «در ساده‌سازی»: فی تسهیل (رد گزینهٔ ۳)/ «کارهای دشوار»: الأعمال الصّعبة (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(عربی (۳)، ترجمه)

۱۴۵- گزینهٔ «۴» *(نوید امساکی)*

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: «مبتدأ» نادرست است. نقش فاعل را دارد.

گزینهٔ «۲»: «خبرها: جمیعاً» نادرست است. «العزّة» اسم إنّ و «لله» خبر آن است.

گزینهٔ «۳»: «مبتدؤه: قولُ» نادرست است.

(عربی (۳)، تحلیل صرفی و اعراب)

۱۴۶- گزینهٔ «۳» *(سید محمدعلی مرتضوی)*

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: «حال» نادرست است. نقش صفت را برای «مُختبر» دارد.

گزینهٔ «۲»: «مادّة: خ ت ر، مبنی» نادرست است. سه حرف اصلی آن، «خ ب ر» است و اسمی معرب به حساب می‌آید.

گزینهٔ «۴»: «حرف النّون للوقایة» نادرست است. حرف نون در این فعل، جزء سه حرف اصلی (ریشه) فعل است و نون وقایه نیست.

(عربی (۳)، تحلیل صرفی و اعراب)

۱۴۷- گزینهٔ «۲» *(ولی برجی - ابهر)*

صورت سؤال خواسته است عبارتی را پیدا کنیم که به وقوع آن امید داریم و احتمال تحقّق آن وجود دارد.

در گزینهٔ «۲»، «لعلَّ: امید است، شاید» بر امید دلالت دارد و همچنین با توجه به مفهوم عبارت، احتمال تحقّق امر (بارش باران) وجود دارد.

ترجمهٔ عبارت: «کشاورز به آسمان می نگرد، شاید ابرها باران‌های خود را فروبریزند!»

(عربی (۳)، انواع جملات)

۱۴۸- گزینهٔ «۲» *(عمّار تاج‌بخش)*

«لا» در «لا تَقبَلوا» نافیه است، دقّت کنید که این فعل، حرف نون خود را به خاطر فعل شرط بودن از دست داده است. «ألّا» به معنی «که نَـ ... » هم از «أن + لا نافیه» تشکیل شده است. «لا» در «لا نَجاحَ...» نیز بر سر یک اسم نکرهٔ دارای فتحه وارد شده و از نوع نفی جنس است.

(عربی (۳)، انواع جملات)

۱۴۹- گزینهٔ «۴» *(عمّار تاج‌بخش)*

کلمهٔ پرسشی «کیفَ» به معنی «چگونه، چطور» برای پرسش از «حال» به‌کار می‌رود. همانطور که می‌بینید در گزینهٔ «۴» حال وجود ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: «و هی تعبة» حال جمله است.

گزینهٔ «۲»: کلمهٔ «مَحزونة» حال است.

گزینهٔ «۳»: کلمهٔ «مُستعیناً» حال است.

(عربی (۳)، حال)

۱۵۰- گزینهٔ «۳» *(محمد داورپناهی - بجنورد)*

صورت سؤال خواسته جمله حالیه‌ای را مشخّص کنیم که دلالت بر استمرار (معنای ماضی استمراری) داشته باشد.

در گزینهٔ «۳»، «و هو یحمل» جمله حالیه با فعل مضارع است و چون قبل از آن، فعل ماضی آمده، پس معنای ماضی استمراری می‌دهد:

«و هو یحمل: در حالی که حمل می‌کرد»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۲»: جملهٔ حالیه نداریم.

گزینهٔ «۴»: «و هی قد وصفَتها» جملهٔ حالیه است اما با فعل ماضی آمده است، نه مضارع.

(عربی (۳)، حال)

ایران توشه
خوشه‌ای برای موفقیت

۱۵۱- گزینهٔ «۳» *(کتاب آبی پیمانه‌ای)*

«یَقولُ»: می‌گوید / «أحدُ مُعلّمینا»: یکی از معلّمان ما (رد گزینهٔ ۲)/ «یَفتَخِرُ»: افتخار می‌کند/ «مَن»: کسی که/ «لا یَملِکُ»: ندارد (رد گزینه‌های ۱ و ۴)/ «شَیئاً آخَر»: چیز دیگری (رد گزینهٔ ۱)/ «أمامَ النّاسِ»: در برابر مردم

(عربی (۳)، ترجمه)

۱۵۲- گزینهٔ «۲» *(کتاب آبی پیمانه‌ای)*

«ما»: (اسم موصول) آنچه (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «صَبرَنا»: صبرِ ما (رد گزینهٔ ۳) / «لا طاقة لنا بها»: (لا نفی جنس) هیچ توانی برای آن‌ها نداریم (رد سایر گزینه‌ها)

(عربی (۳)، ترجمه)

۱۵۳- گزینهٔ «۲» *(کتاب آبی پیمانه‌ای)*

«هؤلاء الرّجال»: این مردان (رد گزینه‌های ۳و۴)/ «یعملونَ»: کار می‌کنند (رد گزینه‌های ۱و۴)/ «تَطویر صناعة البلاد»: بهبود صنعت کشور (رد گزینه‌های ۳و۴)/ «مُجدّینَ»: (حال) با تلاش، تلاشگرانه (رد گزینه‌های ۱و۳)/ «مستقبل البلاد»: آیندهٔ کشور/ «سیکون»: خواهد بود (رد گزینه‌های ۱و۴)/ «بأیدیهم»: به دستانشان

(عربی (۳)، ترجمه)

۱۵۴- گزینهٔ «۳» *(کتاب آبی پیمانه‌ای)*

تشریح سایر گزینه‌ها:

در گزینهٔ «۱»، «تحمّلتها: آن را تحمّل کردم»، در گزینهٔ «۲»، «أخبرَنا: ما را آگاه کردند» و در گزینهٔ «۴»، «لا أتوجّهُ: متوجّه نمی‌شدم» صحیح‌اند.

(عربی (۳)، ترجمه)

۱۵۵- گزینهٔ «۳» *(کتاب آبی پیمانه‌ای)*

در گزینهٔ «۳» مانند بیت صورت سؤال، به پیچیدگی و بزرگی انسان و درون او اشاره شده است. ترجمهٔ عبارت: «انسان عالَمی پیچیده است که درهای آن (عالَم) مشخّص نیست!»

(عربی (۳)، مفهوم)

۱۵۶- گزینهٔ «۱» *(کتاب آبی پیمانه‌ای)*

«لکلّ اختراعٍ» خبر مقدم جملهٔ اسمیه و «وَجهان» مبتدای مؤخّر آن است؛ مبتدا مرفوع است و در اسم‌های مثنّی با علامت رفع «الف» ظاهر می‌شود؛ بدیهی است که در پایان آن هم باید «نِ» داشته باشیم؛ بنابراین «وَجهانِ» صحیح است.

(عربی (۳)، ضبط حرکات)

۱۵۷- گزینهٔ «۳» *(کتاب آبی پیمانه‌ای)*

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: «فعل ماض» نادرست است، چرا که این فعل، امر است.

گزینهٔ «۲»: «فاعل و مرفوع» نادرست است، زیرا مفعول (مفعول به) است.

گزینهٔ «۴»: «من مصدر جلوس- خبر...» نادرست است، چرا که اولاً: از باب مفاعلة و مصدر «مُجالَسَة» است، ثانیاً: خبر نیست.

(عربی (۳)، تحلیل صرفی و اعراب)

۱۵۸- گزینهٔ «۲» *(کتاب آبی پیمانه‌ای)*

حرف «أنَّ» که یکی از حروف مشبّهة بالفعل است، وقتی در عبارتی به کار می‌رود، دو بخش از آن عبارت را به هم پیوند می‌دهد و معنایی معادل «که» در فارسی دارد. مانند «فهمتُ أنَّ الجوَّ باردٌ هناک»: فهمیدم که هوا آن‌جا سرد است.

(عربی (۳)، انواع جملات)

۱۵۹- گزینهٔ «۴» *(کتاب آبی پیمانه‌ای)*

«فائزتینِ» خبر «کأنَّ» از حروف مشبّهة بالفعل است و خبر آن باید مرفوع بیاید؛ پس «فائزتانِ» درست است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: «مجدّین» اسم لیت و منصوب و درست است.

گزینهٔ «۲»: «تَحَمَّلَ» فعل ماضی باب تفعّل است و با ضمیر «ـه» مطابقت دارد.

گزینهٔ «۳»: «المرأة» اسم إنَّ و منصوب و «متخلّقة» خبر آن و مرفوع است.

(عربی (۳)، انواع جملات)

۱۶۰- گزینهٔ «۴» *(کتاب آبی پیمانه‌ای)*

در گزینهٔ «۴»، حال به صورت جملهٔ اسمیه آمده است که باید خبر آن جملهٔ اسمیه مرفوع باشد؛ پس «و أنا ناظِرٌ» صحیح است.

(عربی (۳)، حال)

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

تاریخ (۳)

۱۶۱- گزینهٔ «۳» *(علی‌محمد کریمی)*

تاریخ‌نگاران سنتی، بیشتر به ثبت وقایع شاهان و امور آن‌ها همت داشتند. آن‌ها آثار خود را غالباً با خصوصیات ادبی تألیف می‌کردند و در این میان گاه با زبان تملّق و مدح شاهان سخن گفته و بیش از آنکه مورخ حقیقت باشند، کاتب دربار بودند. سبک نگارش نیز در بسیاری موارد، سخت است و تحلیل و تفسیر، کمتر در این آثار به چشم می‌خورد.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دورهٔ معاصر، صفحهٔ ۲)

۱۶۲- گزینهٔ «۱» *(میلاد باغ‌شیفی)*

یکی از پیشگامان انتقاد به تملّق و متکلّف‌نویسی، خاوری شیرازی مورخ مشهور زمان فتحعلی‌شاه و نویسندهٔ تاریخ ذوالقرنین است. چنان‌که در این‌باره نوشته است: «تاریخ‌نگار را هم لازم است که راست‌گفتاری پیشه کند. فرشته را دیو نخواند و دیو را فرشته نداند...».

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دورهٔ معاصر، صفحهٔ ۵)

۱۶۳- گزینهٔ «۲» *(ملیحه گرجی)*

گسترش مدارس جدید، تأسیس دانشگاه و رواج آموزش تاریخ به عنوان یک رشتهٔ علمی در دورهٔ معاصر، به ترویج و توسعهٔ روش پژوهش علمی تاریخ در ایران کمک شایانی کرد.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دورهٔ معاصر، صفحهٔ ۶)

۱۶۴- گزینهٔ «۱» *(علی‌محمد کریمی)*

در دورهٔ کریم‌خان زند اقداماتی برای بهبود وضع کشاورزی و بازرگانی صورت گرفت و شهرهای شیراز و بندر بوشهر به مراکز مهم تجارت داخلی و خارجی تبدیل شدند.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون جدید و معاصر، صفحهٔ ۲۲)

۱۶۵- گزینهٔ «۲» *(میلاد هوشیار)*

دولت انگلستان در سال ۱۸۵۷م پس از سرکوب شورش سربازان هندی، رسماً هند را جزئی از قلمرو خویش اعلام کرد و ملکهٔ انگلستان به امپراتریس هند و بریتانیا ملقب شد.

(تاریخ (۳)، تاریخ جهان در قرون جدید و معاصر، صفحهٔ ۲۵)

۱۶۶- گزینهٔ «۱» *(ملیحه گرجی)*

ولتر، مونتسکیو و روسو از مشهورترین روشنفکران فرانسه در آستانهٔ انقلاب فرانسه بودند. ولتر از اطاعت انسان از عقل مادی و مبارزه با خرافات سخن می‌گفت. مونتسکیو از تفکیک قوای سیاسی و حقوق بشر دفاع می‌کرد. روسو نیز بر اهمیت انتخابات تأکید می‌کرد و تشکیل حکومت را حاصل قراردادی اجتماعی می‌دانست.

(تاریخ (۳)، تاریخ جهان در قرون جدید و معاصر، صفحهٔ ۲۸)

۱۶۷- گزینهٔ «۲» *(علی‌محمد کریمی)*

میرزا حسین‌خان سپهسالار، یکی از صدراعظم‌های عصر ناصری، نقش مؤثری در تشویق شاه برای سفر به فرنگ، اخذ تمدن اروپایی و ترغیب وی به دادن امتیازهای فراوان به انگلیس و روس تزاری داشت.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون جدید و معاصر، صفحهٔ ۳۶)

۱۶۸- گزینهٔ «۳» *(میلاد باغ‌شیفی)*

مستوفیان در عصر قاجار، مسئولیت محاسبه و گردآوری مالیات‌ها و نظارت بر املاک دیوانی و سلطنتی (خاصه) را بر عهده داشتند.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون جدید و معاصر، صفحهٔ ۳۹)

۱۶۹- گزینهٔ «۴» *(ملیحه گرجی)*

در اوایل دورهٔ قاجار، دولت انگلیس کوشید با اعزام سفیران کارکشته به ایران و امضای معاهدات مُجمَل و مُفصَل، نفوذ سیاسی و اقتصادی خود را در میهن ما گسترش دهد و مانع آن شود که کشورهای رقیبش از طریق ایران به هندوستان برسند.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون جدید و معاصر، صفحهٔ ۴۴)

۱۷۰- گزینهٔ «۱» *(علی‌محمد کریمی)*

عهدنامهٔ فین‌کنشتاین، بین ایران و فرانسه در زمان ناپلئون بناپارت بسته شد و پس از آن، هیئتی نظامی از فرانسه برای تعلیم و تجهیز سپاه به ایران آمد و در مدت کوتاهی اقدامات مفیدی در این زمینه انجام شد.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون جدید و معاصر، صفحهٔ ۴۶)

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۱۷۱- گزینهٔ «۴» *(میلاد هوشیار)*

تداوم واردات شرکت‌ها، مستشاران و محصولات اروپایی به صورت بی‌برنامه از قاجار تا دورهٔ پهلوی، ایران را درست در زمان اوج‌گیری علم، صنعت و تولید اروپاییان، به عقب‌ماندگی مضاعف دچار کرد.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون جدید و معاصر، صفحهٔ ۵۰)

۱۷۲- گزینهٔ «۴» *(میلاد باغ‌شیفی)*

در دورهٔ قاجار تجار داخلی و سرمایه‌گذاران خارجی در شهرهای تبریز و اراک کارگاه‌های کوچک و بزرگ بافندگی فرش دایر کرده بودند.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون جدید و معاصر، صفحهٔ ۵۳)

۱۷۳- گزینهٔ «۳» *(ملیحه گرمی)*

میرزاحسن رشدیه یکی از شخصیت‌های فرهنگی عصر قاجار بود که برای تأسیس مدرسه‌های جدید به ویژه در دورهٔ تحصیلی ابتدایی در شهرهای مختلف ایران بسیار تلاش کرد و در این راه رنج‌ها و سختی‌های فراوانی کشید. هدف رشدیه از برپایی مراکز آموزشی جدید، فراهم آوردن شرایط برای سوادآموزی به فرزندان تمام قشرهای مختلف جامعه بود.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون جدید و معاصر، صفحهٔ ۵۴)

۱۷۴- گزینهٔ «۴» *(میلاد باغ‌شیفی)*

بسیاری از معماران دورهٔ قاجار به سفارش دربار و ثروتمندان با استفاده از برخی از عناصر معماری فرنگی و تلفیق آن با معماری ایرانی، سبکی از معماری را به وجود آوردند که در آن عناصر و ویژگی‌های معماری ایرانی و اروپایی ترکیب شده بود. این بناها که به بناهای «کارت پستالی» معروف شد، بیشتر به تقلید از بناهای اروپایی ساخته می‌شدند.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون جدید و معاصر، صفحهٔ ۵۹)

۱۷۵- گزینهٔ «۲» *(ملیحه گرمی)*

در آستانهٔ نهضت مشروطیت ایران، روحانیون و حوزه‌های علمیهٔ شیعه به استحکام و انسجام سیاسی و مبارزاتی رسیده بودند. در نتیجهٔ یک قرن مبارزه و بیدارگری، ارتباط منظمی میان علما و مردم به وجود آمد و زمینهٔ پیدایش حرکتی فکری به رهبری عالمان دینی فراهم شد. گسترش این حرکت فکری موجب افزایش آگاهی مردم در زمینهٔ مسائل اعتقادی و دینی شد و باورهای مذهبی و فرهنگی جامعه را در مقابل انحرافات فکری تقویت کرد.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون جدید و معاصر، صفحهٔ ۶۲)

۱۷۶- گزینهٔ «۲» *(میلاد هوشیار)*

در فاصله‌ای که متمم قانون اساسی تدوین می‌شد، اختلاف درونی مشروطه‌خواهان از یک‌سو و مخالفت محمدعلی‌شاه با نظام مشروطه از سوی دیگر، اوضاع ایران را آشفته و پریشان ساخته بود؛ تا آنکه سرانجام شیخ‌فضل‌الله نوری به دلیل اعمال نفوذ غرب‌گرایان در نهضت مشروطه و انحراف آن از مسیر اسلامی و ملّی اولیه از صف طرفداران مشروطه جدا شد.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون جدید و معاصر، صفحهٔ ۷۰)

۱۷۷- گزینهٔ «۱» *(میلاد هوشیار)*

امپراتوری آلمان با تأسیس و توسعهٔ مدارس و دانشگاه‌ها، برپایی صنایع جدید و بسط شبکهٔ حمل‌ونقل و ارتباطات، خیلی زود به یکی از پیشروترین کشورهای اروپایی در زمینهٔ صنعت تبدیل شد.

(تاریخ (۳)، تاریخ جهان در قرون جدید و معاصر، صفحهٔ ۸۲)

۱۷۸- گزینهٔ «۳» *(میلاد هوشیار)*

انگلستان و فرانسه قبل از پایان جنگ جهانی اول، قراردادی بین خود به امضا رساندند که به موجب آن با پایان یافتن جنگ، امپراتوری عثمانی فروپاشید و کشورهای کنونی ترکیه، عراق، سوریه، اردن، فلسطین، لبنان و عربستان شکل گرفتند. انگلستان سرپرستی عراق، اردن و فلسطین را برعهده گرفت و لبنان و سوریه تحت سرپرستی فرانسه درآمدند.

(تاریخ (۳)، تاریخ جهان در قرون جدید و معاصر، صفحهٔ ۸۶)

۱۷۹- گزینهٔ «۴» *(علی‌محمد کریمی)*

بر اساس پیمان منعقد شده با آلمان در کاخ ورسای پاریس، مستعمرات آلمان میان متفقین تقسیم شد و بخش‌هایی از خاک این کشور به فرانسه و لهستان واگذار گردید. به علاوه، آلمانی‌ها ملزم به پرداخت غرامت به دولت‌های متفق و محدود نگه‌داشتن توان نظامی خود شدند.

(تاریخ (۳)، تاریخ جهان در قرون جدید و معاصر، صفحهٔ ۸۶)

۱۸۰- گزینهٔ «۳» *(میلاد هوشیار)*

با نزدیک شدن ارتش روسیه به تهران، شماری از ملیون، شامل برخی از نمایندگان مجلس شورای ملی، وزیران و شخصیت‌های مذهبی، به کرمانشاه مهاجرت نمودند و دولت موقت ملی را در آن شهر تأسیس کردند، اما به دنبال شکست سپاه عثمانی از نیروهای اتفاق مثلث، دولت موقت فروپاشید و اعضای آن پراکنده شدند.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون جدید و معاصر، صفحهٔ ۸۸)

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

جغرافیا (۳)

۱۸۱- گزینهٔ «۲» *(فاطمه سقایی)*

برخی تغییرات محیط پیرامون، مانند رویدادهای سیاسی یا تغییرات آب‌وهوایی ممکن است موجب از دست رفتن موقعیت و اعتبار یک شهر یا انتقال آن به مکانی دیگر شود.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۳ و ۴)

۱۸۲- گزینهٔ «۳» *(علیرضا رضایی)*

سرعت گسترش شهرنشینی در آسیا و آفریقا بیشتر از سایر نواحی جهان است.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحهٔ ۱۱)

۱۸۳- گزینهٔ «۲» *(فاطمه سقایی)*

در برخی از بخش‌های جهان، در نتیجهٔ گسترش فوق‌العادهٔ زیاد دو یا چند مادرشهر در امتداد مسیرهای ارتباطی و حمل‌ونقل، زنجیره‌ای از مادرشهرها یا کلان‌شهرها پدید آمده‌اند که به آن‌ها مگالاپلیس می‌گویند. برخی، مگالاپلیس را منطقهٔ ابرشهری نامیده‌اند.

به شهرهایی که به‌واسطهٔ نقش مهم آن‌ها در اقتصاد و تجارت جهانی، حوزهٔ نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان دارند، جهان‌شهر گفته می‌شود.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۸۴- گزینهٔ «۱» *(فاطمه سقایی)*

الف) منجر به پیدایش فقر شهری می‌شود.

ب) بهبود روشنایی باعث پیشگیری از جرم می‌شود.

ج) از این مسائل به‌عنوان وندالیسم شهری یاد می‌شود.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحهٔ ۲۴)

۱۸۵- گزینهٔ «۲» *(علیرضا رضایی)*

جهاد سازندگی با هدف رسیدگی به مناطق محروم و استقلال کشور و خودبسندگی کشاورزی تشکیل شد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحهٔ ۳۳)

۱۸۶- گزینهٔ «۴» *(علیرضا رضایی)*

یکی از ویژگی‌های عمدهٔ برنامهٔ آمایش سرزمین، توجه به همهٔ ابعاد توسعه شامل جنبه‌های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی، دفاعی و محیطی کشور به‌طور هماهنگ است.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحهٔ ۳۶)

۱۸۷- گزینهٔ «۲» *(فاطمه سقایی)*

داده‌ها و اطلاعات جمع‌آوری‌شده در مرحلهٔ ورودی سامانهٔ اطلاعات جغرافیایی، شامل آمار پدیده‌های طبیعی و انسانی و ویژگی‌های آن‌هاست. اطلاعات با توجه به اهداف و نیاز کاربر پردازش و تجزیه و تحلیل فضایی و مدل‌سازی می‌شود.

(جغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های جغرافیایی، صفحهٔ ۳۹)

۱۸۸- گزینهٔ «۴» *(فاطمه سقایی)*

ماهیت حمل‌ونقل اساساً جغرافیایی است و با مفاهیمی چون مکان، موقعیت مکانی، مسافت، مبدأ و مقصد سروکار دارد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحهٔ ۴۴)

۱۸۹- گزینهٔ «۴» *(فاطمه سقایی)*

جغرافیای حمل‌ونقل شاخه‌ای از جغرافیای اقتصادی محسوب می‌شود.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحهٔ ۴۴)

۱۹۰- گزینهٔ «۳» *(علیرضا رضایی)*

حمل‌ونقل لوله‌ای ← مسافت دور

حمل‌ونقل آبی ← مسافت دور

حمل‌ونقل ریلی ← مسافت نسبتاً دور

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحهٔ ۴۵)

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۱۹۱- گزینهٔ «۱» *(فاطمه سقایی)*

استفاده برای رفتن به مناطق روستایی و انعطاف‌پذیری بیشتر و توقف در ایستگاه‌های متعدد و دسترسی به نقاط مختلف از مزیت‌های حمل‌ونقل جاده‌ای است.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحهٔ ۴۵)

۱۹۲- گزینهٔ «۴» *(علیرضا رضایی)*

امنیت در جابه‌جایی، راحتی مسافران، هزینهٔ حمل کم در مسافت‌های طولانی، آلایندگی بسیار کم برای محیط‌زیست و هزینهٔ احداث بالای خطوط آهن به‌ویژه در نواحی دارای موانع و پستی و بلندی و همین‌طور هزینهٔ زیاد تولید یا خرید واگن‌ها و لوکوموتیوها، از ویژگی‌های حمل‌ونقل ریلی به‌شمار می‌رود.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحهٔ ۴۸)

۱۹۳- گزینهٔ «۳» *(فاطمه سقایی)*

قطار پرسرعت بین توکیو و اوزاکا از اولین قطارهای پرسرعت جهان است.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحهٔ ۴۹)

۱۹۴- گزینهٔ «۱» *(علیرضا رضایی)*

بیشترین میزان خطوط سریع‌السیر و طولانی‌ترین خط قطار تندروی جهان متعلق به کشور چین است.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحهٔ ۴۹)

۱۹۵- گزینهٔ «۳» *(فاطمه سقایی)*

مسیر جلفا به تبریز تنها خط برقی کشور است.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحهٔ ۵۰)

۱۹۶- گزینهٔ «۳» *(علیرضا رضایی)*

حمل‌ونقل دریایی پوشش گسترده‌ای در جهان دارد. امروزه حدود ۹۰ درصد تجارت جهانی بر اساس وزن را کشتی‌ها انجام می‌دهند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحهٔ ۵۲)

۱۹۷- گزینهٔ «۲» *(فاطمه سقایی)*

تولید کشتی‌های رو - رو از تحولاتی بود که در حمل‌ونقل دریایی ظرفیت جابه‌جایی کالا را سرعت بخشید.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحهٔ ۵۳)

۱۹۸- گزینهٔ «۱» *(فاطمه سقایی)*

تشریح عبارت نادرست:

ج) تعمیر لوله‌ها و ایستگاه‌های واسطه‌ای، به سرمایه‌گذاری فراوان نیاز دارد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۱۹۹- گزینهٔ «۱» *(علیرضا رضایی)*

از مزایای خطوط لوله، انتقال حجم عظیمی از مایعات به‌طور شبانه‌روزی است که بسیار مقرون‌به‌صرفه است. انتقال مواد از طریق لوله کمتر به محیط زیست آسیب می‌رساند. با این حال، احداث و تعمیر لوله‌ها و ایستگاه‌های واسطه‌ای به سرمایه‌گذاری فراوان نیاز دارد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحهٔ ۵۷)

۲۰۰- گزینهٔ «۴» *(فاطمه سقایی)*

ایران ۱۴۰۰۰ کیلومتر خطوط لولهٔ نفت و حدود ۳۸۰۰۰ کیلومتر خطوط لولهٔ گاز دارد و گاز طبیعی را از طریق خطوط لوله به کشورهای ترکیه، عراق، آذربایجان و ارمنستان صادر می‌کند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحهٔ ۵۸)

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

جامعه‌شناسی (۳)

۲۰۱- گزینهٔ «۳» *(محمدابراهیم سلیمانی)*

- هرگاه در یک جامعه، مسئلهٔ خاصی مطرح شود، زمینهٔ پیدایش و رشد دانش علمی دربارهٔ آن در جامعه فراهم می‌آید.
- گاهی در جامعه، تعارضاتی میان دانش علمی و عمومی شکل می‌گیرد. اعضای جامعه برای حل این تعارض‌ها گاه با دست برداشتن از بخشی از ذخیره‌های دانشی به نفع بخشی دیگر و گاه با طرح ایده‌های جدید، به حل مسئله می‌پردازند.
- جهان‌های اجتماعی، بر اساس هویت فرهنگی خود به تعاریف متفاوتی دربارهٔ دانش علمی می‌پردازند.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیرهٔ دانشی، صفحه‌های ۵ و ۶)

۲۰۲- گزینهٔ «۲» *(محمدابراهیم سلیمانی)*

- در اوایل قرن بیستم، عده‌ای پیدا شدند که به جای تأکید بر موضوع علوم به روش علوم تکیه می‌کردند و تنها روش تجربی را روش علمی می‌دانستند و سایر روش‌ها را غیرعلمی و بی‌ارزش قلمداد می‌کردند.
- در ایدهٔ علوم اجتماعی بومی، ما دانشی می‌خواهیم که همسو با فرهنگ خود ما و ناظر به حل مسائل جامعهٔ ما باشد، یعنی باید مفید باشد.
- ذخیرهٔ دانشی غیر از بخش عمومی، بخش دیگری نیز دارد که با تأمل در دانش عمومی به وجود می‌آید.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیرهٔ دانشی، صفحه‌های ۵ و ۷)

۲۰۳- گزینهٔ «۴» *(محمدابراهیم سلیمانی)*

ارائهٔ راه‌حل صحیح برای مسائل موجود در جامعه، توسط دانش علمی صورت می‌گیرد.

ایجاد تعارض در ذخیرهٔ دانشی، سبب از بین رفتن ارتباط بین دانش عمومی و علمی می‌شود.

ذخیرهٔ دانشی، علاوه بر دانش عمومی بخش دیگری نیز دارد که با تأمل در دانش عمومی شکل می‌گیرد؛ این دانش دقیق‌تر و عمیق‌تر از دانش عمومی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیرهٔ دانشی، صفحه‌های ۵ تا ۷)

۲۰۴- گزینهٔ «۳» *(مبیناسادات تابیک)*

روان‌شناسی نمونه‌ای از علوم انسانی و جامعه‌شناسی نمونه‌ای از علوم اجتماعی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۱، ۱۵ و ۱۶)

۲۰۵- گزینهٔ «۲» *(مبیناسادات تابیک)*

علوم اجتماعی، ظرفیت داوری دربارهٔ علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را دارند. علوم اجتماعی دربارهٔ فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوهٔ صحیح استفاده کنند. از این رو علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردارند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحهٔ ۱۳)

۲۰۶- گزینهٔ «۳» *(مبیناسادات تابیک)*

فلسفه، به موجودی خاص مانند موجودات طبیعی و انسانی و اجتماعی نمی‌پردازد و به شناسایی قوانین کلی موجودات می‌پردازد. این قوانین شامل همهٔ موجودات می‌شود و مخصوص موجودات طبیعی یا انسانی و اجتماعی نیست؛ مانند قانون علّیت.

فوائد علوم طبیعی، شناخت طبیعت و قوانین آن، پیش‌بینی حوادث طبیعی برای تسلط بر طبیعت و رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت است.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۲، ۱۳ و ۱۵)

۲۰۷- گزینهٔ «۴» *(آزیتا بیدقی)*

شناسایی جامعه و پدیده‌های اجتماعی با دانش‌های ابزاری ← یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه

امکان مشارکت در زندگی اجتماعی ← قواعد اجتماعی

وحدت روش علوم ← پوزیتیویسم

با روش کمی و آماری مطالعه می‌شوند ← پدیده‌های هم‌تغییر

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۱، ۲۵، ۲۹ و ۳۰)

۲۰۸- گزینهٔ «۲» *(آزیتا بیدقی)*

آشنایی‌زدایی به معنای عادت‌زدایی است و در این روش، جامعه‌شناس تلاش می‌کند از چشم‌انداز فردی غریبه به موقعیت‌های اجتماعی نگاه کند و از دانش عملی و عمومی عبور کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰، ۲۱ و ۲۶ تا ۳۰)

۲۰۹- گزینهٔ «۳» *(آزیتا بیدقی)*

نظام اجتماعی همانند یک موجود زنده تلاش می‌کند با تغییر در خود و محیط، نیازهای خود را تأمین کند و خود را در بلندمدت حفظ نماید.

چگونگی ارتباط و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف، تعریف ساختار اجتماعی است.

برجسته کردن شباهت‌های جامعه و پدیده‌های طبیعی، همچون ماشین و بدن انسان، پیامد موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۳، ۲۴ و ۲۷)

۲۱۰- گزینهٔ «۱» *(آزیتا بیدقی)*

تشخیص جرم با ویژگی‌های جسمانی ← روش تبیینی (ج)

طبیعت ← بیرون و مستقل از انسان‌هاست (الف)

پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی ← موضوع جامعه‌شناسی تبیینی (د)

بی‌نظمی ← در زندگی روزمره بیشتر به چشم می‌آید (ب)

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰ و ۲۷ تا ۲۹)

۲۱۱- گزینهٔ «۳» *(مبیناسادات تابیک)*

بررسی سایر عبارات:

گزینهٔ «۱»: رکود اراده‌ها

گزینهٔ «۲»: رکود اراده‌ها

گزینهٔ «۴»: افول معانی

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۷، ۳۸ و ۳۹)

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۲۱۲- گزینهٔ «۴» *(مبیناسادات تابیک)*

علت حذف اراده و خلاقیت، ارزش و اخلاق، آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی ← تأکید بیش از اندازهٔ رویکرد تبیینی بر نظم و ساختارهای اجتماعی

علت اخلاق‌گریزی ← استفاده از روش‌های تجربی و انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی و مذهبی و ...

علت محدود شدن بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهدهٔ انسان ← نادیده گرفتن معنای کنش

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۰)

۲۱۳- گزینهٔ «۴» *(مبیناسادات تابیک)*

در جنگ‌های نامنظم، سربازان معمولاً نقشه‌ای از پیش برنامه‌ریزی شده را اجرا نمی‌کنند و از نظم موجود پیروی نمی‌شود؛ بلکه از آن، فراتر می‌روند و با ارزش‌ها و معانی پیوند می‌خورند.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۲۱۴- گزینهٔ «۲» *(مبیناسادات تابیک)*

تمامی پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان با کنش‌های اجتماعی پدید می‌آیند و ساختارهای اجتماعی، هر چقدر هم جا افتاده و با سابقه باشند، با کنش‌های افراد به وجود آمده و برقرار هستند.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۳ و ۳۵)

۲۱۵- گزینهٔ «۲» *(مبیناسادات تابیک)*

همراهی همدلانه به معنای تأیید کنشگران نیست؛ بلکه به معنای نگاه کردن به مسائل کنشگران از منظر خودشان و تلاش برای فهم آن‌هاست.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحهٔ ۳۹)

۲۱۶- گزینهٔ «۳» *(آزیتا بیدقی)*

تشریح موارد نادرست:

- تأکید بر پیچیدگی‌های کنش و پدیده‌های اجتماعی و تنوع معانی آن‌ها به این معنا نیست که جوامع هیچ شباهتی ندارند.
- گاهی به‌ندرت می‌توان به نحو مفیدی از روش آزمایش در جامعه‌شناسی استفاده کرد. آزمایش هوثرن، ناکارآمدی این روش را در مطالعهٔ انسان‌ها مشخص کرد. *(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۶، ۴۸، ۴۹ و ۵۱)*

۲۱۷- گزینهٔ «۴» *(آزیتا بیدقی)*

از نظر وبر، جامعه‌شناس فقط می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند، اما نمی‌تواند دربارهٔ آرمان‌ها و ارزش‌ها که پدیده‌های نامحسوس و غیرتجربی‌اند، داوری علمی کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحهٔ ۴۸)

۲۱۸- گزینهٔ «۲» *(آزیتا بیدقی)*

الف ← مطالعهٔ موردی ← محققی تمامی ابعاد یک پدیدهٔ اجتماعی خاص را مطالعه می‌کند

ب ← دلالت‌های کنش ← مراجعه به زمینهٔ فرهنگی که کنشگر در آن عمل می‌کند

ج ← تفسیر ← نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها

د ← کنشگران بر اساس معنایی که در ذهن دارند دست به عمل می‌زنند ← تقابل رویکرد تفسیری با رویکرد تبیینی

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۱)

۲۱۹- گزینهٔ «۳» *(آزیتا بیدقی)*

در قرن بیستم، این باور که مرز میان علم و غیرعلم را تجربه و تبیین تجربی تعیین می‌کند مورد تردید قرار گرفت.

فهم هر کنش، مستلزم دسترسی به معنای ذهنی و معنای فرهنگی نهفته در آن است.

هدف رویکرد تفسیری معنابخشی به زندگی اجتماعی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۰)

۲۲۰- گزینهٔ «۴» *(آزیتا بیدقی)*

اشتراک دیلتای و وبر ← تفاوت پدیده‌های اجتماعی و پدیده‌های طبیعی

افتراق زیمباردو و گافمن ← روش مطالعه

اشتراک مطالعهٔ موردی و قوم‌نگاری ← روش‌های کیفی

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۱)

فلسفهٔ دوازدهم

۲۲۱- گزینهٔ «۱» *(کیمیا طهماسبی)*

هرگاه مفهوم محمول غیر از مفهوم موضوع باشد، حمل از نوع شایع صناعی است؛ بنابراین در حمل وجود بر ماهیت مانند گزارهٔ «انسان موجود است» چون مفهوم موضوع و مفهوم محمول مغایر هم هستند، پس حمل از نوع شایع صناعی است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۲»: حمل وجود بر ماهیت نیازمند دلیل است و این دلیل می‌تواند از طریق حس و تجربه به‌دست آید یا از طریق عقل محض.

گزینهٔ «۳»: در هیچ کدام از مثال‌های حمل وجود بر ماهیت، وجود جزء تعریف آن ماهیت قرار نمی‌گیرد.

گزینهٔ «۴»: در حمل وجود بر ماهیت، بین موضوع و محمول رابطهٔ ضروری برقرار نیست.

(فلسفه (۲)، هستی و چیستی، صفحهٔ ۵)

۲۲۲- گزینهٔ «۲» *(مجید پیرحسینلو)*

در گزینهٔ «۲» محمول برای موضوع، ممتنع است. مثلث دارای چهار زاویه به لحاظ عقلی نمی‌تواند موجود باشد.

در سایر گزینه‌ها محمول برای موضوع، ممکن است:

تاریخ انسان می‌تواند (می‌توانست) پر از رمز و رازهای پیچیده باشد یا نباشد.

برادر حسن می‌تواند (می‌توانست) پزشک قلب و عروق باشد یا نباشد.

منزل دوستم می‌تواند (می‌توانست) در قیطریه باشد یا نباشد.

در هیچ‌یک از این موارد محمول برای موضوع، واجب یا ممتنع نیست.

(فلسفه (۲)، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ تا ۱۱)

ایران‌توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۲۲۳- گزینهٔ «۳» *(کیمیا طهماسبی)*

ذات یک ممکن‌الوجود به گونه‌ای نیست که حتماً باشد و همچنین ذات وی به گونه‌ای نیست که حتماً نباشد و برای خروج از این حالت تساوی به یک علت بیرونی نیازمند است بنابراین در صورت وجود علت موجود می‌شود (واجب‌الوجود بالغیر) و در صورت عدم وجود علت، معدوم می‌شود (ممتنع‌الوجود بالغیر).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: در صورتی که علت آن موجود باشد، خود پرنده هم موجود می‌شود.

گزینهٔ «۲»: در صورت وجود علت، وجود برای پرنده ضروری می‌شود و بعد موجود می‌شود، بنابراین بین دریافت ضرورت وجود و خود وجود تقدم و تأخر هست.

گزینهٔ «۴»: حالت امکان و تساوی در ممکنات، ذاتی می‌باشد و از ناحیهٔ دیگری دریافت نشده است.

(فلسفه (۲)، جهان ممکنات، صفحهٔ ۱۱)

۲۲۴- گزینهٔ «۳» *(نیما جواهری)*

عبارت ذکر شده بیانگر اصل وجوب‌بخشی علت به معلول است. مطابق این اصل هر معلولی به علت نیاز دارد و یک رابطهٔ ضروری میان علت و معلول آن است، نمی‌شود که میان حوادث رابطه‌ای ضروری برقرار نباشد. مثلاً اگر عوامل پیدایش باران وجود داشته باشد، حتماً باران خواهد بارید. اینجا نیز اگر کلید به در بخورد حتماً باز می‌شود. در غیر این صورت حتماً کلید اشتباهی را برداشته‌ایم.

توجه: تقدم وجوب بر وجود از نظر رتبی است، نه زمانی (رد گزینهٔ ۱). و سایر گزینه‌ها نیز مربوط به اصل سنخیت میان علت و معلول هستند، نه اصل ضرورت علّی و معلولی.

(فلسفه (۲)، کدام تصویر از جهان؟، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۲۲۵- گزینهٔ «۳» *(کیمیا طهماسبی)*

افلاطون، در مواردی از خداوند با عنوان «مثال خیر» یاد می‌کند و این خدا نزد افلاطون یک خدای معین با ویژگی‌های روشن است و با چند خدایی یونان تفاوت دارد.

(فلسفه (۲)، خدا در فلسفه (۱)، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۲۲۶- گزینهٔ «۲» *(نیما جواهری)*

کاتینگهام می‌نویسد: « قبول خداوند زندگی ما را در بستری قرار می‌دهد که آن را باارزش و با اهمیّت می‌سازد».

ویلیام جیمز می‌گوید: «من معتقدم که دلیل وجود خداوند عمدتا در تجربه‌های شخصی درونی ما نهفته است».

کرکگور نیز معتقد است که ایمان هدیه‌ای الهی است که خداوند به انسان عطا می‌کند.

(فلسفه (۲)، خدا در فلسفه (۱)، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۲۲۷- گزینهٔ «۲» *(کیمیا طهماسبی)*

فارابی در مقدمهٔ سوم برهان خود این نکته را به اثبات می‌رساند که سلسلهٔ علت و معلول نمی‌تواند تا بی‌نهایت به عقب برگردد، پس، در ابتدای سلسلهٔ علت‌ها و معلول‌ها علتی وجود دارد که وجودش وابسته به دیگری نیست و وجود، برایش ضروری است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: آنچه فارابی آن را نفی می‌کند تسلسل علل نامتناهی است نه وجود سلسله‌ای بی‌نهایت از معلول‌ها.

گزینهٔ «۳»: این گزینه با مقدمهٔ دوم برهان فارابی مرتبط است.

گزینهٔ «۴»: قبول این مقدمه (پذیرش محال بودن تسلسل علل نامتناهی) یعنی در یک سلسله از علت و معلول‌ها همهٔ اجزاء معلول و وجودشان وابسته به دیگری نیست، بلکه لزوماً یک وجود نامشروط و یک علت نخستین وجود دارد.

(فلسفه (۲)، خدا در فلسفه (۲)، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۲۲۸- گزینهٔ «۱» *(کیمیا طهماسبی)*

منظور از برهان وسط و طرف، برهان وجوب و امکان ابن‌سینا است که طبق آن، اشیای جهان، چه تعداد آن‌ها محدود باشد و چه نامحدود، چه کلّ آن‌ها را به عنوان یک مجموعه درنظر بگیریم و چه به فرد فرد آن‌ها توجّه کنیم، چون ذاتاً ممکن‌الوجودند، برای موجود شدن به وجودی نیاز دارند که خودش واجب‌الوجود بالذات باشد تا آن‌ها را از حالت امکانی خارج کند و وجود را برای آن‌ها ضروری و واجب نماید. بنابراین، اشیای جهان واجب‌الوجود بالغیر هستند، پس نسبت آن‌ها با واجب‌الوجود بالذات تباین است.

(فلسفه (۲)، خدا در فلسفه (۲)، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۲۲۹- گزینهٔ «۳» *(فرهاد قاسمی‌نژاد)*

معیارهای زندگی معنادار بعد از اثبات وجود خداوند است که حاصل می‌شوند.

گزینه‌های «۱، ۲ و ۴» معیار بر پذیرش خدا مقدم فرض شده است که نادرست است.

(فلسفه (۲)، خدا در فلسفه (۲)، صفحهٔ ۴۷)

۲۳۰- گزینهٔ «۳» *(مجید پیرحسینلو)*

بیان ابن‌سینا نشان می‌دهد که عشق و محبت به خیر و زیبایی اختصاص به انسان ندارد و هر موجودی در این جهان بهره‌مند از جاذبهٔ عشق الهی است و اوست که چنین عشقی را در کنه و ذات جهان هستی به‌ودیعت نهاده است.

در گزینه «۳» هم جهان هستی وابسته و قائم به عشق دانسته شده است و در میان چهار گزینه بیشترین نزدیکی و قرابت معنایی را با نظر ابن‌سینا دارد. در سایر گزینه‌ها به مطالب دیگری دربارهٔ عشق اشاره‌شده است که در کتاب درسی در بیان اندیشهٔ ابن‌سینا پیرامون عشق نیامده است.

(فلسفه (۲)، خدا در فلسفه (۲)، صفحهٔ ۴۸)

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۲۳۱- گزینهٔ «۳» *(کتاب آبی)*

در حمل ماهیت بر خودش (حمل اولی ذاتی) رابطهٔ وجوبی برقرار است (مثلاً انسان حیوان ناطق است). اما در حمل وجود بر ماهیت، رابطه، وجوبی نیست. بلکه آن چیز ممکن است باشد یا نباشد. پس اگر وجود و ماهیت یکی بودند تصور هر ماهیت برای موجودشدنش کافی بود. این بدین معنی است که وجودیافتن هیچ ماهیتی دیگر به دلیل نیاز نداشت زیرا تصورش برای وجودداشتن کافی بود (رد گزینهٔ ۱). در این صورت می‌توانیم بگوییم که اساساً ممکن‌الوجود یک عبارت بی‌معناست، زیرا هر چیزی با تصور و بدون علت موجود خواهد بود و مفاهیم خیالی نیز به صرف داشتن ماهیت باید وجود داشته باشند (تأیید گزینهٔ ۳). پس مفهوم ممکن‌الوجود بی‌معنا می‌شد. (رد گزینهٔ ۲). حمل وجود بر ماهیت در یک قضیهٔ دوجزئی (یعنی قضایایی مانند انسان هست، اسب هست و ...) نشانگر تمایز و مغایرت آن‌ها در ذهن است (رد گزینهٔ ۴).

(فلسفه (۲)، هستی و چیستی، صفحه‌های ۴ تا ۶)

۲۳۲- گزینهٔ «۱» *(کتاب آبی)*

به علت توجه خاص ابن‌سینا، این بحث با عنوان «مغایرت وجود و ماهیت» و یا عنوان‌هایی مشابه، مقدمهٔ طرح مباحث جدیدی قرار گرفت.

(فلسفه (۲)، هستی و چیستی، صفحهٔ ۶)

۲۳۳- گزینهٔ «۱» *(کتاب آبی)*

سفید بودن برای کلاغ حالت امکانی دارد و نه امتناع. کلاغ ضرورتاً حیوان و پرنده و جسم است؛ بنابراین جسم نبودن هم برای کلاغ امتناع دارد. (رد گزینه‌های ۲، ۳ و ۴)

(فلسفه (۲)، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۲۳۴- گزینهٔ «۴» *(کتاب آبی)*

ذات اشیا نسبت به وجود حالت امکانی دارند و با این نسبت نمی‌توانند موجود شوند. ذات اشیا برای ایجاد ابتدا باید از رابطهٔ امکانی خارج شوند و ضرورت پیدا کنند. بنابراین اشیای موجود در جهان نسبت به وجود ضرورت دارند؛ اگرچه این ضرورت از ناحیهٔ ذات خودشان نیست.

(فلسفه (۲)، جهان ممکنات، صفحهٔ ۱۱)

۲۳۵- گزینهٔ «۴» *(کتاب آبی)*

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: روابط بعد از وجود، قائم به وجود دو طرف است.

گزینهٔ «۲»: در رابطه جاذبه، رابطه اتکا و ... ابتدا باید دو طرف باشند تا رابطه برقرار شود؛ بنابراین روابط این گزینه نیز مربوط به روابط بعد از وجود است.

گزینهٔ «۳»: معلول قبل از وجود، موجود نیست که طلبی از علتش داشته باشد؛ چون به واسطهٔ علت است که هستی می‌یابد.

(فلسفه (۲)، جهان علّی و معلولی، صفحهٔ ۱۴)

۲۳۶- گزینهٔ «۱» *(کتاب آبی)*

در پرتو اصل سنخیت نظام جهان انتظام می‌یابد و در اندیشهٔ ما به صورت دستگاهی منظم و مرتب درمی‌آید و هیچ جزئی امکان ندارد در جای جزء دیگری قرار بگیرد.

(فلسفه (۲)، جهان علّی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۸)

۲۳۷- گزینهٔ «۱» *(کتاب آبی)*

اتفاق به‌معنای وجود رخدادهای پیش‌بینی نشده و نبود غایت و هدف در پدیده‌ها منافاتی با پذیرش اصل علیت و اصل وجوب‌بخشی علت به معلول و اصل سنخیت میان علت و معلول ندارد.

(فلسفه (۲)، کدام تصویر از جهان؟، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۶)

۲۳۸- گزینهٔ «۱» *(کتاب آبی)*

از نظر کانت زندگی جمعی انسان بدون اصول اخلاقی و رعایت آن‌ها امکان‌پذیر نیست. (رد گزینه‌های ۲ و ۳) روح و نفس مجرد برای سعادت دائمی خود به جهانی ماورای دنیای مادی نیاز دارد. (رد گزینهٔ ۴) توجه داشته باشیم که اختیار و اراده مشروط بر وجود نفس مجرد است نه بالعکس.

(فلسفه (۲)، خدا در فلسفه (۱)، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

۲۳۹- گزینهٔ «۴» *(کتاب آبی)*

فارابی از نظریهٔ «امکان ذاتی» در استدلال خود بهره نبرده است.

(فلسفه (۲)، خدا در فلسفه (۲)، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۴)

۲۴۰- گزینهٔ «۲» *(کتاب آبی)*

ملاصدرا ملاک نیازمندی را در واقعیت موجودات یعنی وجود آن‌ها جست‌وجو می‌کند و این‌گونه، نظریهٔ او با نظریهٔ ابن‌سینا تمایز پیدا می‌کند.

(فلسفه (۲)، خدا در فلسفه (۲)، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۶)

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت